

PYHÄ EKUMEENINEN
VATIKAANIN II
KIRKOLLISKOKOUS

Toinen osa

JULISTUKSET JA DEKREETIT

Alunperin nämä asiakirjat ovat ilmestyneet
Acta Apostolicae Sedis -sarjassa:

Gravissimum educationis: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Nostra aetate: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Dignitatis humanae: Vol. LVIII, 1966, n:o 14

Ad gentes: Vol. LVIII, 1966, n:o 14

Presbyterorum ordinis: Vol. LVIII, 1966, n:o 14

Apostolicam actuositatem: Vol. LVIII, 1966, n:o 12

Optatam totius: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Perfectae caritatis: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Christus Dominus: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Unitatis redintegratio: Vol. LVII, 1965, n:o 1

Orientalium ecclesiarum: Vol. LVII, 1965, n:o 1

Inter mirifica: Vol. LVI, 1964, n:o 3

*Rakenneluettelossa mainitut otsikot ovat asiakirjaa valmistelleen
komission laatimat, mutta eivät kuulu lopulliseen tekstiin. Ne on otettu
mukaan asiakirjan ymmärtämisen helpottamiseksi.*

Pyhä ekumeeninen

Vatikaanin II kirkolliskokous

Toinen osa: **Julistukset ja dekreetit**

Suomenkielinen laitos:

Copyright © 2013 Katolinen tiedotuskeskus, Pyhän Henrikin aukio

1 B, 00140 Helsinki. Sähköposti: info@katolinen.fi. Kannen kuva:

SIR.

Tämä teos sisältää tarkistetut laitokset aiemmin yksittäin
julkaistuista asiakirjoista sekä kolme ennen julkaisematonta
suomennosta. Ensimmäinen painos.

Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2013.

ISBN-13: 978-952-9627-84-4.

**Piispa Paavali
Jumalan palvelijain palvelija
yhdessä pyhän kirkolliskokouksen isien kanssa
asian ainaiseksi muistamiseksi**

Dekreetti

PRESBYTERORUM ORDINIS

pappien palvelutehtävästä ja elämästä

DEKREETIN RAKENNE

1. Johdanto

ENSIMMÄINEN LUKU: PAPPEUS KIRKON
LÄHETYSSTEHTÄVÄSSÄ

2. Pappouden luonne
3. Papit Jumalan kansan osana

TOINEN LUKU: PAPIEN PALVELUVIRKA

I Pappien tehtävät

4. Papit Jumalan sanan palvelijoina
5. Papit sakramenttien ja eukaristian jakajina
6. Papit Jumalan kansan oppaina ja kasvattajina

II Pappien suhde muihin ihmisiin

7. Piispa ja papit
8. Veljellinen yhteys pappien välillä
9. Papit ja maallikot

III Pappien jakautuminen eri alueille ja pappiskutsumukset

10. Huolenpito koko kirkosta
11. Pappiskutsumukset

KOLMAS LUKU: PAPIEN ELÄMÄ

I Pappien kutsumus täydellisyyteen

12. Velvollisuus pyrkiä täydellisyyteen
13. Papin tehtävien hoitaminen edellyttää ja edistää pyhyyttä

14. Elämän ykseys ja sopusointu

II Pappien hengellisen elämän erityisvaatimukset

15. Nöyryys ja kuuliaisuus

16. Selibaatin lahja

17. Vapaaehtoinen köyhyys

III Apuneuvoja pappien elämää varten

18. Hengellisen elämän edistämisen välineitä

19. Opiskelu ja pastoraalinen tieto

20. Oikeudenmukainen palkkaus

21. Yhteinen perusta ja sosiaalinen huolenpito

PÄÄTÖS JA KEHOTUS

22. Luottamus Jumalaan

JOHDANTO

1. Jo useita kertoja tämä pyhä kirkolliskokous on muistuttanut kaikkia pappissäädyn korkeasta arvosta Kirkossa [1]. Koska tämän säädyn osaksi Kristuksen Kirkkoa uudistettaessa kuitenkin tulee erittäin merkittäviä ja kiistämättä yhä vaikeampia tehtäviä, on nähty hyvin hyödylliseksi puhua pappien elämästä laajemmin ja perusteellisemmin. Se mitä tässä sanotaan, koskee kaikkia pappeja, etenkin niitä, jotka palvelevat sielunhoitajina; sääntökuntapappeja asia koskee soveltuvilta osilta. Pyhän vihkimyksen ja piispalta saamansa lähetystehtävän kautta papit asetetaan Kristuksen – opettajan, papin ja kuninkaan – palvelukseen. He osallistuvat hänen palveluvirkaansa, jonka kautta Kirkko lakkaamatta rakentuu Jumalan kansaksi, Kristuksen ruumiiksi ja Pyhän Hengen temppeliksi täällä maan päällä. Tukeakseen tehokkaammin heidän tehtäväänsä usein hyvin perusteellisesti muuttuneissa pastoraalisissa ja inhimillisissä oloissa ja pitääkseen paremmin huolta heidän elämästään tämä pyhä kirkolliskokous esittää ja sääntää seuraavaa.

ENSIMMÄINEN LUKU

PAPPEUS KIRKON LÄHETYS TEHTÄVÄSSÄ

2. Herra Jeesus, ”jonka Isä on pyhittänyt ja lähettänyt maailmaan” (Joh. 10:36), tekee koko mystisen ruumiinsa osalliseksi Hengen voitelusta, jolla hänet on voideltu [1]. Hänessä näet kaikki uskovat tulevat pyhäksi ja kuninkaalliseksi papistoksi, uhraavat hengellisiä uhreja Jumalalle Jeesuksen Kristuksen kautta ja julistavat hänen voimatekoihin, joka on kutsunut heidät pimeydestä ihmeelliseen valkeuteensa [2]. Ei siis ole yhtään jäsentä, jolla ei olisi osuutta koko ruumiin lähetystehtävästä, mutta jokaisen jäsenen tulee pyhittää Jeesus sydämessään [3] ja antaa profeettallisen hengen kautta todistus Jeesuksesta [4].

Jotta uskovat kasvavat yhdeksi ruumiiksi, jossa eri jäsenillä on eri tehtävät (vrt. Room. 12:4), sama Herra on asettanut jotkut heistä palvelijoiksi, joilla on uskovien yhteisössä pyhän vihkimyksen perusteella valta toimittaa uhria ja antaa synnit anteeksi [5] sekä toimia Kristuksen nimessä julkisesti papin virassa ihmisten hyväksi. Siksi Kristus on lähettänyt apostolit, kuten Isä oli lähettänyt hänet itsensä [6], ja antanut apostolien kautta heidän seuraajilleen piispoille osuuden vihkimyksestään ja lähetystehtävästään [7]. Heidän palvelutehtävänsä on alemmalla asteella annettu papeille [8], jotta nämä pappissäädyn jäseninä olisivat piispainsäädyn työtovereita ja täyttäisivät asianmukaisesti Kristuksen heille uskoman apostolisen tehtävän [9].

Koska pappien virka liittyy läheisesti piispuuteen, se on osallinen auktoriteetista, jolla Kristus itse rakentaa, pyhittää ja hallitsee ruumistaan. Siksi pappien pappeus tosin edellyttää kristillisen initiaation sakramentteja, mutta pappeus annetaan erityisellä sakramentilla, jossa papit merkitään erityisellä merkillä, Pyhän Hengen voitelulla, ja he tulevat siten Kristuksen, Papin, kaltaisiksi, niin että he voivat toimia Kristuksen, Pään, persoonassa [10].

Kun papit omalta osaltaan ovat osallisia apostolien tehtävästä, Jumala antaa heille armon olla Kristuksen Jeesuksen palvelijoita kansojen keskuudessa ja työskennellä pyhän evankeliumin virassa, jotta kansoista tulisi mieluinen, Pyhän Hengen pyhittämä uhrilahja [11]. Evankeliumin apostolisen sanoman kautta Jumalan kansa näet kutsutaan ja kootaan yhteen, niin että kaikki tähän kansaan kuuluvat olisivat Pyhän Hengen pyhittämiä ja uhraisivat itsensä "eläväksi ja pyhäksi, Jumalalle mieluiseksi uhriksi" (Room. 12:1). Pappien palveluviran kautta tehdään täydelliseksi uskovien hengellinen uhri yhdessä Kristuksen, ainoan Välittäjän, uhrin kanssa, joka eukaristiassa uhrataan pappien käsien kautta koko Kirkon nimissä verettömällä ja sakramentaalisella tavalla, kunnes Herra itse tulee [12].

Tähän tähtää pappien palveluvirka ja tässä se saa täytymyksensä. Heidän palvelutehtävänsä, joka alkaa evankeliumin julistamisesta, ammentaa näet voimansa ja väkevyytensä Kristuksen uhrista ja pyrkii siihen, että "koko lunastettu kaupunki, siis koko pyhien kokous ja yhteisö, uhrataan kaiken käsittävänä uhrina Jumalalle suuren Ylipapin kautta, joka uhraisi itsensäkin kärsiessään meidän puolestamme, jotta meistä tulisi näin ylhäisen Pään ruumis" [13].

Päämäärä, jota papit palveluvirallaan ja elämällään tavoittelevat, on siis Isän Jumalan kunnia Kristuksessa. Tämä kunnia merkitsee sitä, että ihmiset ottavat vastaan Jumalan täydellisen teon Kristuksessa tietoisesti, vapaasti ja kiitollisesti ja julistavat sitä koko elämässään. Kun papit siten

omistautuvat rukoukseen ja palvontaan, julistavat sanaa, uhraavat eukaristista uhria ja viettävät muita sakramentteja tai hoitavat muita tehtäviä ihmisten puolesta, he edistävät aina Jumalan kunniaa ja jumalallisen elämän kasvua ihmisissä. Kaikki tämä kumpuaa Kristuksen pääsiäisestä ja saa täyttymyksensä saman Herran kunniakkaassa saapumisessa, kun hän luovuttaa valtakunnan hänelle, joka on Jumala ja Isä [14].

3. Papat otetaan ihmisten joukosta ja asetetaan ihmisten puolesta huolehtimaan asioista, jotka koskevat Jumalaa, uhraamaan lahjoja ja uhreja syntien tähden [15]; muita ihmisiä he kohtelevat veljinään. Siten myös Herra Jeesus, Jumalan Poika, jonka Isä oli lähettänyt ihmisenä ihmisten luokse, asui keskuudessamme ja tahtoi kaikessa tulla veljien kaltaiseksi, kuitenkin ilman syntiä [16]. Hänen esimerkkiään jo pyhät apostolit ovat noudattaneet, ja autuas Paavali, pakanakansojen opettaja, ”valittu julistamaan Jumalan evankeliumia” (Room. 1:1), todistaa nimenomaan, että hän on tullut kaikille kaikiksi voidakseen pelastaa kaikki [17]. Uuden testamentin papit tosin kutsumuksensa ja vihkimyksensä kautta tietystä mielessä ”erotetaan” tai valitaan Jumalan kansan joukosta, mutta he eivät elä erossa siitä eivätkä kenestäkään ihmisestä, vaan heidät vihitään kokonaan siihen työhön, johon Herra on heidät valinnut [18].

He eivät voisi olla Kristuksen palvelijoita, elleivät he olisi minkään muun kuin tämän maallisen elämän todistajia ja edustajia, mutta he eivät myöskään voisi palvella ihmisiä, jos he jäisivät vieraksi heidän elämälleen ja olosuhteilleen [19]. Heidän tehtävänsä vaatii aivan erityisellä tavalla, etteivät he mukaudu tämän maailman tapoihin [20]. Toisaalta se kuitenkin vaatii, että he elävät tässä maailmassa ihmisten keskuudessa, että he hyvien paimenten tavoin tuntevat laumansa ja koettavat johdattaa kotiin niitäkin, jotka eivät ole tästä laumasta, jotta nekin kuulisivat

Kristuksen äänen ja olisi vain yksi lauma ja yksi Paimen [21].

Tämän päämäärän saavuttamiseksi pappeja hyödyttävät suuresti hyveet, joita ihmisten yhteiskunnassa täydellä syyllä pidetään arvossa, kuten sydämen hyvyys, vilpittömyys, luonteen lujuus ja kestävyys, alituinen huoli oikeudenmukaisuudesta, kohteliaisuus ja monet muut, joita apostoli Paavali suosittelee: ”Ajatelkaa kaikkea, mikä on totta, mikä on kunnioitettavaa, mikä oikeaa, puhdasta, rakastettavaa ja kaunista, mikä vain on hyvää ja ansaitsee kiitoksen” (Fil. 4:8) [22].

TOINEN LUKU

PAPPIEN PALVELUVIRKA

I Pappien tehtävät

4. Jumalan kansaa pitää koossa ensisijaisesti elävän Jumalan sana [1], jota voidaan täydellä syyllä odottaa pappien suusta [2]. Koska kukaan ei näet voi pelastua ellei usko [3], pappien ensimmäinen tehtävä piispojen työtovereina on julistaa Jumalan evankeliumia kaikille [4], jotta he noudattaisivat Herran käskyä: ”Menkää kaikkialle maailmaan ja julistakaa evankeliumi kaikille luoduille” (Mark. 16:15) [5] ja siten rakentaisivat ja lisäisivät Jumalan kansaa. Pelastuksen sanahan herättää uskoa epäuskoisten sydämessä ja ravitsee sitä uskovien sydämessä. Tämän uskon kautta uskovien yhteisö saa alkunsa ja kasvaa, kuten apostoli sanoo: ”Usko syntyy kuulemisesta, mutta kuulemisen synnyttää Kristuksen sana” (Room. 10:17). Pappien velvollisuus on siis ilmoittaa kaikille evankeliumin totuus [6], josta he iloitsevat Herrassa. Antavatpa he epäuskoisille todistuksen esikuvallisesta elämästä, joka saa heidät ylistämään Jumalaa [7], tai ilmoittavatpa he epäuskoisille Kristuksen salaisuuden saarnaten avoimesti tai antavatpa he kristillistä uskonnonopetusta tai selittävätpä he Kirkon oppia tai koettavatpa vastata oman aikansa kysymyksiin Kristuksen valossa: Heidän tehtävänsä on aina opettaa Jumalan sanaa, ei omaa viisauttaan, sekä kutsua kaikkia innokkaasti kääntymykseen ja pyhyyteen [8]. Pappien julistustyö on

kuitenkin nykymaailman oloissa usein kovin vaikeaa. Jotta se koskettaa paremmin kuulijoiden mieltä, Jumalan sanaa ei pidä selittää pelkästään yleisellä ja abstraktilla tavalla, vaan soveltaen evankeliumin iäistä totuutta elämän konkreettisiin olosuhteisiin.

Sanan palvelusta harjoitetaan siten eri tavoin, aina kuulijoiden tarpeiden ja saarnaajien saamien armolahjojen mukaisesti. Ei-kristityissä maissa ja yhteisöissä ihmiset ohjataan evankeliumin sanoman kautta ensin uskoon ja pelastuksen sakramenteille [9]. Myös kristittyjen yhteisössä sakramenttien viettäminen vaatii sananjulistusta, ennen kaikkea niiden vuoksi, jotka näyttävät ymmärtävän tai uskovan liian vähän siitä, mihin he osallistuvat. Sakramenttien ovat uskon sakramenteja, ja usko syntyy ja saa ravintoa Jumalan sanasta [10]. Tämä koskee varsinkin sanan liturgiaa messun vietossa, johon erottamattomasti kuuluvat julistus Herran kuolemasta ja ylösnousemuksesta, kuulevan kansan vastaus ja itse uhri, jossa Kristus on vahvistanut uuden liiton veressään ja johon uskovat osallistuvat pyyntöineen ja ottamalla vastaan sakramentin [11].

5. Jumala, joka yksin on pyhä ja pyhittäjä, tahtoi valita ihmisiä ikään kuin kumppaneikseen ja avustajikseen palvelemaan nöyrästi pyhityksen työssä. Siksi Jumala vihkii pappeja piispan palveluviran kautta, jotta he erityisellä tavalla osallisina Kristuksen pappeudesta viettävät pyhiä salaisuuksia hänen palvelijoinaan, joka alati harjoittaa papillista virkaansa Henkensä kautta liturgiassa meidän puolestamme [12]. Kasteessa he johdattavat ihmiset Jumalan kansan jäseniksi, parannuksen sakramentissa he sovitavat syntiset jälleen Jumalan ja Kirkon kanssa ja sairaiden voitelussa lieventävät sairaiden taakkaa. Ennen kaikkea pyhän messun vietossa he sakramentaalisella tavalla uhraavat Kristuksen uhrin. Jokaisessa sakramenttien vietossa – niin pyhä marttyyri Ignatius todisti jo alkukirkossa [13] – papit eri tavoin yhdistyvät hierarkkisesti piispaan ja siten

tekevät hänet tavallaan läsnä olevaksi yksittäisissä uskovi-en kokoontumisissa [14].

Muut sakramentit samoin kuin kaikki kirkolliset palvelutehtävät ja apostolaatin toimet ovat läheisessä yhteydessä pyhään eukaristiaan ja suuntautuvat sitä kohti [15]. Pyhin eukaristiaahan sisältää Kirkon koko hengellisen hyvän [16], nimittäin Kristuksen itsensä, meidän pääsiäislampaamme ja elävän leivän. Lihansa kautta, jonka Pyhä Henki on tehnyt eläväksi ja joka luo elämää, hän lahjoittaa elämän ihmisille, jotka kutsutaan ja johdatetaan uhraamaan itsensä, työnsä ja koko luomakunnan yhdessä hänen kanssaan. Siksi eukaristia osoittautuu kaiken evankelioimistyön lähteeksi ja huippukohdaksi, sillä katekumeeneja valmistetaan vähitellen osallistumaan eukaristiaan ja uskovat, jotka jo on merkitty pyhällä kasteella ja vahvistuksella, jäsentyvät kokonaan Kristuksen ruumiiseen ottamalla vastaan eukaristian.

Kokoontuminen eukaristian viettoon, jota pappi johtaa, on siis uskovien yhteisön keskus. Papit ohjaavat siksi uskovia uhraamaan messun uhrissa jumalallisen uhri-lahjan Isälle Jumalalle ja liittämään siihen oman elämänsä uhrin. He opettavat heitä Kristuksen, Paimenen, hengessä alistamaan syntinsä katuvin sydämin Kirkolle parannuksen sakramentissa, niin että he päivä päivältä yhä enemmän kääntyvät Herran puoleen muistaen hänen sanojaan: "Kääntykää, sillä taivasten valtakunta on tullut lähelle" (Matt. 4:17). Papit opettavat uskovia samoin osallistumaan pyhän liturgian viettoon niin syvällisesti, että he siinäkin pääsevät vilpittömään rukoukseen; he johdattavat uskovia kunkin armolahjojen ja tarpeiden mukaisesti harjoittamaan koko elämänsä ajan yhä täydellisempää rukouksen henkeä. He ohjaavat kaikkia täyttämään oman säätynsä velvollisuuksia ja pitemmälle edistyneitä noudattamaan evankeliumin neuvoja tavalla, joka on kullekin sovelias. Sitten he opettavat uskovia laulamaan sydämessään Herralle hymnejä ja hengellisiä lauluja ja kiittämään Isää Ju-

malaa alati kaikesta Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä [17]. Kiitosta ja ylistystä, jota papit itse osoittavat eukaristian vietossa, he jatkavat päivän eri aikoina viettäessään hetkirukousta, jossa he Kirkon nimissä rukoilevat Jumalaa koko heille uskotun kansan ja vieläpä koko maailman puolesta.

Rukouksen huoneen – jossa pyhintä eukaristiaa vieteään ja säilytetään, jossa uskovat kokoontuvat ja jossa Jumalan Pojan, uhrialttarilla meidän puolestamme uhratun Pelastajan, läsnäoloa kunnioitetaan uskovien avuksi ja lohdutukseksi – tulee olla kaunis ja sovelias rukoukseen ja pyhiin toimituksiin [18]. Siinä paimenet ja uskovat kutsutaan kiitollisin mielin vastaamaan hänen lahjaansa, joka ihmisyytensä kautta alati vuodattaa jumalallista elämää ruumiinsa jäseniin [19]. Huolehtikoot papit siitä, että liturgista tietämystä ja käytännön taitoa vaalitaan oikealla tavalla, jotta heidän liturgisen palveluksensa kautta heille uskotut kristilliset yhteisöt yhä täydellisemmin ylistävät Jumalaa, Isää ja Poikaa ja Pyhää Henkeä.

6. Papit harjoittavat Kristuksen, Pään ja Paimenen tehtävää omalta osaltaan osallisina hänen auktoriteetistaan. Piispan nimessä he kokoavat Jumalan perheen, ykseyttä kaipaavan veljellisen yhteisön, ja ohjaavat sen Kristuksen kautta Hengessä Isän Jumalan luokse [20]. Tämän palvelutehtävän harjoittamista, kuten myös muita pappien tehtäviä varten heille annetaan hengellinen valta, joka annetaan juuri rakennustyötä varten [21]. Kirkon rakentamisessa pappien tulee kuitenkin Herran esimerkin mukaisesti osoittaa kaikkia kohtaan aitoa inhimillistä hyvyyttä. Tällöin pappien ei pidä toimia heitä kohtaan ihmisten mielen mukaan [22], vaan kristillisen opin ja elämän vaatimalla tavalla. Heidän tulee opettaa uskovia ja myös kehottaa kuin rakkaimpia lapsia [23], kuten apostoli sanoo: ”Astu esiin sopivaan ja sopimattomaan aikaan, nuhtele, moiti ja kehota, aina kärsivällisesti opettaen” (2. Tim. 4:2) [24].

Sen tähden pappien velvollisuus uskon opettajina on joko itse tai toisten välityksellä huolehtia siitä, että kukin uskova opastetaan Pyhässä Hengessä kehittämään omaa kutsumustaan evankeliumin periaatteiden mukaisesti, vilpittömään ja toimeliaaseen rakkauteen sekä vapauteen, johon Kristus on meidät vapauttanut [25]. Eivät kauniitkaan juhlamenot eivätkä kukoistavatkaan yhdistykset paljoa hyödytä, ellei niitä suunnata siihen, että ihmisiä kasvatetaan kristilliseen kypsyyteen [26].

Sellaisen kypsyyden edistämiseksi papit voivat auttaa heitä huomaamaan itse tapahtumista – olivatpa ne suuria tai pieniä – mitä ne vaativat ja mikä on Jumalan tahto. Opetettakoon kristittyjä myös, ettei heidän pidä elää vain itselleen, vaan heidän tulee palvella toisiaan uuden rakkauden lain vaatimusten mukaisesti sillä armolahjalla, jonka kukin on saanut [27]. Siten kaikkien on täytettävä velvollisuutensa kristillisellä tavalla ihmisten yhteisössä.

Vaikka papeilla on velvollisuuksia kaikkia kohtaan, heidän tulee kuitenkin ensisijaisesti huolehtia köyhistä ja heikoista, jotka Herralle itselleen olivat hyvin läheisiä [28] ja joiden evankelioiminen on asetettu messiaanisen toiminnan merkiksi [29]. Erittäin innokkaasti pappien pitää myös omistautua nuorisolle, samoin aviopuolisoille ja vanhemmille, joiden kokoaminen ystäväpiireihin on toivottavaa, jotta he auttaisivat toisiaan tulemaan toimeen usein vaikeassa elämässään helpommin ja kristillisemmällä tavalla. Muistakoot papit edelleen kaikkia sääntökuntalaisia, miehiä ja naisia, joilla on erityisen arvokas osa Herran talossa ja jotka ansaitsevat omaa huolenpitoa edistykseen hengellisesti koko Kirkon parhaaksi. Eniten heidän pitää lopulta huolehtia sairaista ja kuolevista, käydä heidän luonaan ja vahvistaa heitä Herrassa [30].

Paimenen tehtävä ei kuitenkaan rajoitu huolenpitoon yksittäisistä uskovista, vaan se ulottuu oleellisesti myös aidon kristillisen yhteisön muodostamiseen. Yhteisön henkeä täytyy kuitenkin vaalia oikein, niin ettei se käsitä yk-

sin paikalliskirkkoa vaan sulkee piiriinsä koko Kirkon. Paikallinen yhteisö ei siksi saa huolehtia vain omista uskovistaan, vaan sen täytyy lähetysinnon elähdyttämänä valmistaa kaikille ihmisille tie Kristuksen luokse. Sen erityisenä velvollisuutena on kuitenkin huolehtiminen katekumeeneista ja vastakastetuista, joita on kasvatettava asteittain tuntemaan ja elämään kristillistä elämää.

Mitään kristillistä yhteisöä ei kuitenkaan rakenneta ilman, että sen juurena ja kulmakivenä on pyhimmän eukaristian vietto, josta siis koko kasvatusta yhteisön henkeen on aloitettava [31]. Sen viettäminen on vilpittömän ja täydellisen vain silloin, kun se johtaa erilaisiin lähimmäisenrakkauten tekoihin ja keskinäiseen apuun sekä lähetystoimintaan ja moniin erilaisiin kristillisen todistuksen muotoihin.

Kirkollinen yhteisö osoittaa sitä paitsi aitoa äidillisyyttä rakkaudella, rukouksella, esimerkillä ja katumusteoilta ohjatakseen sieluja Kristuksen luokse. Se on näet tehokas väline, joka näyttää ja tasoittaa tien vielä epäuskoisille Kristuksen ja hänen Kirkkonsa luokse ja innostaa ja ravitsee myös uskovia ja vahvistaa heitä hengelliseen taisteluun.

Rakentaessaan kristittyjen yhteisöä ei pappien sovi koskaan asettaa minkään ihmisten ideologian tai puolueyhtymän palvelukseen, vaan heidän tulee käyttää voimansa evankeliumin sanansaattajina ja Kirkon paimenina Kristuksen ruumiin hengellisen kasvun hyväksi.

II Pappien suhde muihin ihmisiin

7. Kaikki papit ovat piispojen kanssa siinä määrin osallisia yhteen ja samaan Kristuksen papputeen ja palveluvirkkaan, että itse vihkimyksen ja lähetystehtävän ykseys vaatii heidän hierarkkista yhteyttään piispojen säätyyn [32]. Tämän yhteyden he ilmaisevat erinomaisesti liturgiassa konselebraatioissa, ja yhteydessä piispoihin he tunnustavat viettävänsä jokaista eukaristiaa [33]. Piispojen

tulee siksi Pyhän Hengen lahjan tähden, joka on annettu papeille pyhässä vihkimyksessä, pitää heitä välttämättöminä auttajinaan ja neuvonantajinaan Jumalan kansan opettamisen, pyhittämisen ja kaitsemisen palveluvirassa ja tehtävässä [34]. Sitä liturgiset asiakirjat ovat voimakkaasti julistaneet jo Kirkon varhaisista ajoista lähtien, kun ne juhlaallisesti pyytävät Jumalalta papiksi vihittäväälle ”armon ja voiman Henkeä, jotta vihittävä puhtain sydämin auttaisi kansaa ja ohjaisi sitä” [35], niin kuin kerran autiomaassa Mooseksen henki siirtyi seitsemäänkymmeneen viisaaseen mieheen [36], ”joiden avulla hän johti helposti luke mattoman suurta kansanjoukkoa” [37].

Tämän yhteyden vuoksi, joka siis perustuu samaan pappeuteen ja palveluvirkaan, piispojen on pidettävä pappeja veljinään ja ystävinään [38]. He pitäkööt sydämenasianaan huolehtia voimiensa mukaan pappien hyvinvoinnista, myös aineellisesta mutta ennen kaikkea hengellisestä. Eniten heitä näet rasittaa raskas huoli pappiensa pyhityksestä [39]; siksi heidän on erityisesti ponnisteltava papistonsa jatkuvan koulutuksen hyväksi [40]. Kuunnelkoot he mielellään pappeja ja vieläpä kysykööt heiltä neuvoa ja pohtikoot heidän kanssaan, mitä pastoraalityö vaatii ja mikä on hiippakunnalle parhaaksi. Jotta tämä toteutuisi käytännössä, on nykyisiin oloihin ja vaatimuksiin sopeutettussa muodossa [41] perustettava papistoa edustava pappien ryhmä tai neuvosto, jonka muoto ja säännöt on laillisesti säädettävä [42]. Neuvosto voisi tehokkaasti auttaa neuvoillaan piispaa hiippakunnan johtamisessa.

Pappien taas tulee pitää silmiensä edessä piispoille kuuluva pappeuden sakramentin täyteys ja kunnioittaa heissä ylimmän Paimenen, Kristuksen arvovaltaa. He osoittakoot siis piispalleen vilpittöntä rakkautta ja kuuliaisuutta [43]. Tämä pappien kuuliaisuus, jonka täytyy olla täynnä yhteistyön henkeä, perustuu siihen, että papit saavat osallisuuden piispan palveluvirkaan, kun se vihki-

myksen sakramentin ja kanonisen lähetystehtävän kautta annetaan heille [44].

Pappien yhteyttä piispoihin vaaditaan meidän päivinäme sitäkin enemmän, kun apostolaatti nykyisin monista syistä saa välttämättä erilaisia muotoja ja myös ylittää seurakunnan tai hiippakunnan rajat. Kukaan pappi ei siis voi muista erillään ja yksin täyttää riittävän hyvin lähetystehtäväänsä, vaan ainoastaan yhteistyössä toisten pappien kanssa ja niiden ohjauksessa, jotka Kirkkoa johtavat.

8. Papit, jotka vihkimyksen kautta ovat tulleet pappis-säädyn jäseniksi, ovat tulleet sakramentaalisella tavalla läheisiksi veljiksi keskenään. Varsinkin hiippakunnassa, jonka palvelukseen heidät on lähetetty oman piispan alaisina, he muodostavat yhden papiston. Vaikka heillä on erilaisia virkatehtäviä, he hoitavat yhtä papillista palveluvirkaa ihmisten hyväksi. Kaikki papit on lähetetty samaan työhön työskentelemään yhdessä siitä riippumatta, toimivatko he seurakuntapappeina vai ylemmässä virassa, omistautuvatko he tieteen tai opetustyön alalle, tekevätkö he työtä käsillään – siellä missä se kyseisen esimiehen hyväksymänä on soveliasta – ja siten osallistuvat itsekin työntekijöiden kohtaloon vai toimivatko he muissa apostolaatin tai apostolaattiin liittyvissä tehtävissä. Kaikki kuitenkin pyrkivät yhteen päämäärään; he näet rakentavat Kristuksen ruumista, mihin varsinkin meidän aikamme vaaditaan monenlaisia tehtäviä sekä uutta sopeutumista. Siksi on hyvin tärkeää, että kaikki papit, sekä hiippakunta- että sääntökuntapapit, auttavat toisiaan olemaan aina totuuden työtovereita [45].

Muihin tämän papiston jäseniin jokainen yksityinen pappi liittyy erityisin apostolisen rakkauden, palvelemisen ja veljeyden sitein. Tämä on ilmaistu liturgiassa jo varhaisista ajoista asti, kun läsnä olevia pappeja kehoitetaan yhdessä vihkivän piispan kanssa laskemaan kätensä vastavalitun päälle ja kun he yksimielisin sydämin kon-

selebroivat pyhän eukaristian. Yksittäiset papit siis liittyvät pappisveljiinsä rakkauden, rukouksen ja kaikenpuolisen yhteistyön sitein. Siten se ykseys tulee näkyviin, jonka kautta Kristuksen tahdon mukaisesti hänen omansa olisivat täydellisesti yhtä, jotta maailma tietäisi, että Poika oli Isän lähettämä [46].

Sen tähden vanhempien pappien tulee todella ottaa vastaan nuoremmat veljinä ja seisoa heidän rinnallaan heidän palveluvirkansa ensimmäisissä tehtävissä ja velvollisuuksissa. Pyrkikööt he ymmärtämään heidän luontelaatuaan – vaikka se olisikin erilainen kuin heidän omansa – ja seuraamaan hyväntahtoisesti heidän aloitteitaan. Nuoret taas samalla tavalla arvostakoot vanhempien ikää ja kokemusta, kysykööt heidän neuvoaan sielunhoidon kysymyksissä ja olkoot mielellään yhteistyössä.

Veljellisen rakkauden henki velvoittaa pappeja harjoittamaan vieraanvaraisuutta [47], tekemään hyvää ja jakamaan hyvyiksiä [48], jolloin heidän erityisen huolensa tulee kohdistua sairaisiin, ahdistuneisiin, liiallisen työn rasittamiin, yksinäisiin ja kotimaastaan karkotettuihin lähimmäisiin sekä niihin, jotka kärsivät vainoa [49]. Heidän tulee myös mielellään ja iloiten tavata toisiaan virkistääkseen mieltään, muistaen sanoja, joilla Herra itse kutsui väsyneitä apostoleja: ”Lähtekää mukaani johonkin yksinäiseen paikkaan, niin saatte vähän levähtää” (Mark. 6:31). Jotta papit sen lisäksi saavat toisiltaan apua kehittäessään hengellistä ja älyllistä elämäänsä, jotta he palvelutehtävässään voivat paremmin tehdä yhteistyötä ja saavat suojaa vaaroilta, jotka ehkä uhkaavat yksinäistä, tulee heidän keskuudessaan edistää yhteistä elämää tai jonkinlaisia elämistä yhteisöissä. Muodot voivat olla erilaisia, aina henkilökohtaisten ja pastoraalisten vaatimusten mukaan. Esimerkiksi yhteinen asunto on mahdollinen, missä olosuhteet sen sallivat, tai yhteinen ruokapöytä tai ainakin useat ja säännölliset tapaamiset. Arvostusta ansaitsevia ja ahkerasti tuettavia ovat myös yhdistykset, joiden säännöt

pätevä kirkollinen auktoriteetti on tarkastanut ja jotka sopivalla ja vastaavasti hyväksytyllä elämänjärjestyksellään sekä veljellisellä avulla vaalivat pappien pyhitystä virkan-sa harjoittamisessa ja tällä tavalla tahtovat palvella koko pappissäätyä.

Samaan pappeuteen osallistumisensa kautta papit lopulta tietävät velvollisuutensa erityisellä tavalla niitä kohtaan, jotka kärsivät vaikeuksista. Heidän olisi ajoissa tarjottava heille apuaan, tarvittaessa myös tahdikkaalla kehotuksella. Veljellisellä rakkaudella ja suurella sydämen hyvyydellä heidän on seistävä niiden tukena, jotka joissakin kohdissa ovat epäonnistuneet. Hartain rukouksin heidän täytyy näiden auttamiseksi kääntyä Jumalan puoleen ja osoittaa jatkuvasti olevansa heidän todellisia veljiään ja ystäviään.

9. Vaikkakin uuden liiton papit vihkimyksen sakramentin perusteella harjoittavat ylen korkeaa ja välttämättöntä isän ja opettajan virkaa Jumalan kansan keskuudessa ja sen puolesta, he ovat kuitenkin yhdessä kaikkien kristittyjen kanssa Herran opetuslapsia, jotka Jumalalta saamansa kutsumuksen ansiosta ovat tulleet armosta osallisiksi hänen valtakunnastaan [50]. Kaikkien kasteen lähteessä uudestisyntyneiden kanssa papit ovat nimittäin veljiä veljien joukossa [51], koska he ovat yhden ja saman Kristuksen ruumiin jäseniä, jonka rakentaminen on uskottu kaikille [52].

Pappien pitää siis harjoittaa tehtävänsä yhteisön johtajana siten, etteivät he etsi omaa etuaan vaan Jeesuksen Kristuksen parasta [53]. Heidän on työskenneltävä yhdessä uskovien maallikoiden kanssa ja elettävä heidän keskuudessaan Mestarin esimerkin mukaisesti, hänen, joka ei tullut ihmisten luokse ”palveltavaksi vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaksi monien puolesta” (Matt. 20:28). Pappien tulee vilpittömästi tunnustaa ja edistää maallikoiden arvoa ja tiettyä omaa osuutta, joka maalli-

koilla on Kirkon lähetystehtävässä. Heidän on myös pidettävä suuressa arvossa oikeudenmukaista vapautta, joka kuuluu kaikille maallisessa yhteiskunnassa. Heidän pitää mielellään kuunnella maallikoita, harkita veljellisesti heidän toivomuksiaan ja tunnustaa heidän kokemuksensa ja pätevyytensä inhimillisen toiminnan eri aloilla, jotta he yhdessä heidän kanssaan voisivat tunnistaa ajan merkit. Heidän on koeteltava henkiä, ovatko ne Jumalasta [54], ja uskon tajun avulla löydettävä maallikoiden moninaisia armolahjoja, sekä yksinkertaisia että arvokkaita, otettava ne iloiten vastaan ja vaalittava niitä huolellisesti. Muiden Jumalan lahjojen joukossa, joita uskovilla esiintyy runsain määrin, ansaitsevat erityistä huolenpitoa ne, jotka kannustavat monia syvällisempään hengelliseen elämään. Samaten pappien tulee luottavaisesti uskoa maallikoille tehtäviä Kirkon palveluksessa, antaa heille toiminnan vapaus ja mahdollisuudet ja vieläpä sopivalla tavalla rohkaista heitä ryhtymään tehtäviin myös omasta aloitteestaan [55].

Lopulta papit elävät maallikoiden keskellä johdattaakseen kaikki rakkauden ykseyteen, ”osoittaakseen toinen toiselleen lämmintä veljesrakkautta, kunnioittaen kilvan toinen toistaan” (vrt. Room. 12:10). Heidän tehtävänsä on siksi sovittaa yhteen erilaiset mielipiteet niin, ettei kukaan tunne itseään vieraaksi uskovien yhteisössä. He ovat yhteisen hyvän puolustajia, josta he piispan nimissä kantavat huolta, ja samalla päättäväisiä totuuden julistajia, jotta uskovat eivät joudu kaikkien opin tuulien heiteltäviksi [56]. Heidän erityisen huolensa kohteiksi uskotaan ne, jotka eivät enää ota vastaan sakramenteja ja ovat ehkä jopa luopuneet uskosta; näitäkin pappien täytyy hyvinä paimenina muistaa ja käydä etsimässä.

Pappien tulee pitää mielessään ekumeniaa koskevat ohjeet [57], niin etteivät he unohda niitä veljiä, joilta puuttuu täysi kirkollinen yhteys meidän kanssamme. Lopuksi heidän pitää vielä muistaa, että heidän huolenpitoonsa on uskottu kaikki nekin, jotka eivät tunne Pelastajaansa

Kristusta. Uskovien kristittyjen tulee kuitenkin olla tietoisia, että he ovat velkaa papeilleen. Sen tähden heidän tulee osoittaa heille, paimenilleen ja isilleen, aitoa lapsenomais- ta rakkautta. Samoin heidän pitää osallistua heidän huoliinsa ja auttaa heitä voimiensa mukaan rukouksin ja teoin, jotta he voivat helpommin voittaa vaikeutensa ja menestyksellisemmin täyttää tehtävänsä [58].

III Pappien jakautuminen eri alueille ja pappiskutsumukset

10. Hengellinen lahja, jonka papit ovat vihkimyksessä saaneet, ei valmista heitä mihinkään rajoitettuun ja ahtaaseen lähetystyöhön vaan kaiken käsittävään ja yleismaailmalliseen pelastustehtävään, joka ulottuu ”maan ääriin saakka” (Ap.t. 1:8). Jokainen papillinen palvelutehtävä on osa laajaa, yleismaailmallista lähetystehtävää, jonka Kristus on uskonut apostoleille. Kristuksen pappeus, josta papit todella ovat osallisia, suuntautuu näet välttämättä kaikkiin kansoihin ja kaikkiin aikoihin eikä siis rajoitu mihinkään rotuun, kansaan tai aikakauteen, kuten sitä jo Melkisedekin hahmossa on salaperäisellä tavalla ennalta kuvattu [59]. Muistakoot papit siis, että heidän on tunnettava sydämessään huolta kaikista kirkoista. Sen tähden tulee pappien niissä hiippakunnissa, joita on siunattu suureh- kolla määrällä kutsumuksia, osoittaa mielellään valmiutta – oman ordinariuksensa luvalla tai toivomuksesta – harjoittaa palveluvirkaansa seuduilla, lähetysalueilla tai sie- lunhoitotehtävissä, joissa on puute papeista.

Inkardinaation ja ekskardinaation sääntöjä on sitä pait- si tarkistettava siten, että tämä hyvin vanha käytäntö to- sin säilyy mutta vastaa paremmin nykyisiä pastoraalisia tarpeita. Missä apostolaatti vaatii, on tehtävä helpommak- si paitsi pappien sovelias jakautuminen eri alueille myös erityispastoraalityö eri sosiaaliryhmissä, joita on hoidet- tava tietyllä seudulla, jonkin kansan keskuudessa tai jos- sakin osassa maailmaa. Tähän tarkoitukseen voi siksi olla

hyödyllistä perustaa kansainvälisiä seminaareja, erityisiä hiippakuntia tai personaaliprelatuureja tai muita vastavia laitoksia. Niihin voidaan siirtää tai inkardinoida pappeja koko Kirkon yhteiseksi eduksi. Tapa, jolla tämä toteutetaan, on säädettävä kussakin tapauksessa erikseen, ja paikallisten ordinariusten oikeudet tulee aina ottaa huomioon.

Lähetettäessä pappeja uudelle alueelle heidän ei – mikäli mahdollista – pidä lähteä yksin, varsinkin jos he eivät vielä tunne hyvin sen kieltä ja tapoja. Heidät lähetettäköön pikemminkin Kristuksen opetuslasten esikuvan mukaan [60] kaksin tai kolmin, jotta he voivat avustaa toisiaan. Edelleen on aiheellista huolehtia vakavasti heidän hengellisestä elämästään kuten myös heidän sielullisesta ja ruumiillisesta hyvinvoinnistaan. Heille on mahdollisuuksien mukaan valittava työn paikka ja olosuhteet kunkin henkilökohtaisten taipumusten mukaan. Kaikille, jotka aikovat lähteä uuteen maahan, on samalla hyvin tärkeää, etteivät he opettele ahkerasti vain sen kieltä vaan perehtyvät myös sen kansan psykologiseen ja sosiaaliseen luonteeseen, jota he tahtovat nöyrästi palvella, voidakseen mahdollisimman hyvin kommunikoida heidän kanssaan. Siten heidän on pidettävä esikuvanaan apostoli Paavalia, joka saattoi sanoa itsestään: ”Vaikka olen vapaa ja riippumaton, olen ruvennut kaikkien orjaksi voittaakseni Kristukselle mahdollisimman monia. Juutalaisille olen ollut juutalainen voittaakseni juutalaisia...” (vrt. 1. Kor. 9:19-20).

11. Sielujemme paimen ja piispa [61] on perustanut Kirkkonsa siten, että kansan, jonka hän on valinnut ja hankkinut itselleen verellään [62], täytyy aina – maailman loppuun asti – saada omat pappinsa, jotta kristityt eivät koskaan olisi kuin lampaat ilman paimenta [63]. Totellen tätä Kristuksen tahtoa ja Pyhän Hengen kehotuksesta apostolit pitivät velvollisuutenaan valita palvelijoita, ”jotka pystyisivät myös opettamaan muita” (2. Tim. 2:2). Tämä

velvollisuus kuuluu todella papin lähetystehtävään, jonka kautta pappi on osallinen huolenpitoon koko Kirkosta, jotta Jumalan kansalta täällä maan päällä ei koskaan puutu työntekijöitä. Koska "laivan perämiehellä ja sen kaikilla matkustajilla on yhteinen päämäärä" [64], pitää koko kristilliselle kansalle opettaa sen velvollisuus olla eri tavoin yhteistyössä – hartaalla rukouksella sekä muilla keinoilla, jotka ovat sen käytettävissä [65] –, jotta Kirkolla aina on ne papit, jotka ovat välttämättömiä sen jumalallisen tehtävän täyttämiseen. Ensiksi papeilla täytyy sen vuoksi olla sydämen asiana, että he sanan palveluksellaan ja oman elämänsä todistuksella, joka ilmaisee selvästi palvelemisen hengen ja todellisen pääsiäisilon, asettavat uskovien silmien eteen pappeuden ylevyyden ja välttämättömyyden. Nuoria ja vanhempia miehiä, joita he huolellisen arvioinnin jälkeen pitävät sellaiseen virkaan soveliaina, heidän tulee auttaa säästämättä huolia ja vaivannäköä, jotta nämä valmentautuvat oikealla tavalla ja säilyttäen täyden ulkoisen ja sisäisen vapautensa voivat aikanaan vastata piispan kutsuun. Tämän päämäärän saavuttamiseksi ahkera ja viisas hengellinen ohjaus on erittäin hyödyllinen.

Vanhempien, opettajien ja kaikkien, jotka jollakin tavalla osallistuvat lasten ja nuorten opetukseen, täytyy kasvatata heitä niin, että he tuntevat Herran huolenpidon laumastaan, ottavat huomioon Kirkon tarpeet ja ovat valmiit, jos Herra kutsuu, vastaamaan jalomielisesti profeetan sanoilla: "Tässä olen, lähetä minut" (Jes. 6:8). Tätä kutsuvan Herran ääntä ei kuitenkaan pidä odottaa siten, että se jollakin poikkeuksellisella tavalla kaikuu tulevien pappien korviin. Se on pikemminkin ymmärrettävä ja arvioitava merkeistä, joiden kautta Jumalan tahto joka päivä tulee tarkkaavaisten kristittyjen tietoisuuteen. Niitä merkkejä pappien on valppaasti pidettävä silmällä [66].

Heille kaikille siis suositellaan lämpimästi hiippakunnallisia ja kansallisia toimia pappiskutsumusten hyväksi [67]. Saarnoissa, uskonnonopetuksessa ja lehdistössä täy-

tyy selvittää vaikuttavasti paikalliskirkon ja koko Kirkon tarpeita ja tuoda papillisen palveluviran merkitys ja erityisasema selvästi näkyviin. Siihen liittyy suurten taakkojen lisäksi myös suuria ilon aiheita, ja siinä voidaan ennen kaikkea, kuten isät opettivat, antaa Kristukselle korkein todistus rakkaudesta [68].

KOLMAS LUKU

PAPPIEN ELÄMÄ

I Pappien kutsumus täydellisyyteen

12. Vihkimyksen sakramentin kautta papit tulevat Kristuksen, Papin, kaltaisiksi, sillä he ovat Pään palvelijoita, joiden tulee rakentaa valmiiksi koko hänen ruumiinsa eli Kirkko, ja ikään kuin piispojen säädyn työtovereita. Jo kasteen vihkimyksessä he, kuten kaikki kristityt, ovat saaneet sellaisen korkean kutsumuksen ja armon merkin ja lahjan, että he – vaikkakin inhimillisessä heikkoudessa [1] – kykenevät ja ovat velvollisia tavoittelemaan täydellisyyttä Herran sanan mukaisesti: ”Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen” (Matt. 5:48). Pappien tulee kuitenkin aivan erityisellä tavalla pyrkiä täydellisyyteen, sillä ottaessaan vastaan vihkimyksen sakramentin heidät on vihitty Jumalalle uudella tavalla ja heistä on tullut Kristuksen, iäisen Papin, eläviä työvälineitä, jotta he kaikkina aikoina pystyvät jatkamaan hänen ihmeellistä työtään, joka ylhäältä tulevalla voimalla on uudistanut koko ihmiskunnan [2]. Jokainen pappi toimii omalla tavallaan itsensä Kristuksen persoonassa. Siksi hän saa myös erityisen armon, jotta hän palvellessaan hänelle uskottua laumaa ja koko Jumalan kansaa voi paremmin tavoitella hänen täydellisyyttään, jonka edustaja hän on, ja jotta hänen inhimillisen luontonsa heikkouden parantaisi

hänen pyhyytensä, josta on tullut meille ”pyhä, viaton ja tahraaton, syntisistä erotettu” ylipappi (Hepr. 7:26).

Kristus, jonka Isä pyhitti eli vihki ja lähetti maailmaan [3], ”antoi itsensä alttiiksi meidän puolestamme lunastaakseen meidät vapaiksi kaikesta vääryydestä ja puhdistakseen meidät omaksi kansakseen, joka kaikin voimin tekee hyvää” (Tit. 2:14). Siten hän kulki kärsimyksen kautta kunniaansa [4]. Samalla tavalla papit, Pyhän Hengen voitelulla vihittyinä ja Kristuksen lähettäminä, kuolettavat itsessään lihan teot ja omistautuvat kokonaan ihmisten palvelemiseen. Siten he voivat kasvaa pyhyudessa, joka on Kristuksessa heille lahjoitettu, ja saavuttaa täydellisyyden [5].

Kun he siis harjoittavat Hengen ja vanhurskauden palveluvirkaa [6], he lujittuvat hengen elämässä, kunhan vain ovat tottelevaisia Kristuksen Hengelle, joka elävöittää ja ohjaa heitä. Juuri päivittäiset pyhät toimitukset ja heidän koko palveluvirkansa, jota he harjoittavat yhteydessä piispan ja pappisveljiensä kanssa, johtavat heidät elämän täydellisyyteen. Pappien pyhyys taas edistää suuresti heidän oman palvelutehtävänsä toimittamisen hedelmällisyyttä. Sillä vaikka Jumalan armo pystyy täyttämään pelastustyön myös kelvottomien palvelijoiden kautta, Jumala tahtoo kuitenkin ilmoittaa pelastuksen ihmeet yleensä mieluummin niiden kautta, jotka ovat vastaanottavampia Pyhän Hengen aloitteille ja johdatukselle ja siten läheisen yhteytensä kautta Kristukseen ja pyhän elämänsä tähden voivat sanoa apostolin tavoin: ”Enää en elä minä, vaan Kristus elää minussa” (Gal. 2:20).

Toteuttaakseen pastoraalisia päämääriä, joihin kuuluu Kirkon sisäinen uudistuminen, evankeliumin levittäminen koko maailmaan ja keskustelu nyky maailman kanssa, tämä pyhä kirkolliskokous kehottaa hartaasti kaikki pappeja Kirkon suosittelmien sopivien keinojen avulla [7] pyrkimään alati suurempaan pyhyyteen, jonka kautta he tulevat yhä tehokkaammiksi välineiksi koko Jumalan kansan palvelukseen.

13. Papit saavuttavat pyhyiden omalla tavallaan, jos he Kristuksen hengessä täyttävät tehtäviään vilpittömästi ja väsymättömästi.

Jumalan sanan palvelijoina he joka päivä lukevat ja kuulevat Jumalan sanaa, jota heidän tulee opettaa toisille; jos he itse vakavasti pyrkivät omaksumaan sen, heistä tulee päivittäin yhä täydellisempiä Herran opetuslapsia, niin kuin apostoli Paavali kirjoitti Timoteukselle: "Huolehdi tästä kaikesta ja toimi näin, jotta kaikki näkisivät sinun edistymisesi. Valvo itseäsi ja opetustasi, pidä kiinni näistä ohjeista! Silloin pelastat sekä itsesi että ne, jotka kuulevat sinua" (1. Tim. 4:15-16). Pohtiessaan, miten he voisivat paremmin tarjota toisille oman mietiskelynsä hedelmiä [8], he saavat vielä syvemmin maistaa "Kristuksen tutkimattomia rikkauksia" (Ef. 3:8) ja Jumalan monimuotoista viisautta [9]. Jos he näkevät, että Herra on se, joka avaa sydämet [10], ja että vaikuttavuus ei ole lähtöisin heistä itsestään vaan Jumalan voimasta [11], silloin he juuri välittäessään Jumalan sanaa liittyvät läheisemmin Kristukseen, Opettajaan, ja hänen Henkensä ohjaa heitä. Ollessaan siten Kristuksen yhteydessä he tulevat osallisiksi Jumalan rakkaudesta, jonka salaisuus oli iäisyydestä asti kätöksässä [12], mutta on nyt Kristuksessa tullut julki.

Pyhien asioiden palvelijoina, etenkin messu-uhrissa, papit toimivat erityisellä tavalla Kristuksen persoonassa, hänen, joka antoi itsensä uhrilahjaksi pyhittääkseen ihmiset. Siksi pappeja kehoitetaan pitämään esikuvanaan sitä, mitä he toimittavat. Koska he viettävät Herramme kuoleman salaisuutta, heidän tulee myös kuolettaa viat ja himot omista jäsenistään [13]. Eukaristisen uhrin salaisuudessa, jonka viettäminen on pappien arvokkain tehtävä, toteutuu jatkuvasti meidän lunastuksemme työ [14]. Sen tähden suositellaan hartaasti sen jokapäiväistä viettämistä, sillä se on Kristuksen ja Kirkon teko silloinkin, kun uskovat eivät voi olla läsnä [15]. Kun papit siten yhdistyvät Kristuksen, Papin, tekoon, he uhraavat itsensä joka päivä kokonaan Ju-

malalle, ja saatuaan ravintoa Kristuksen ruumiista he osallistuvat koko sydäimestä hänen rakkauteensa, joka antaa itsensä ruoaksi uskoville. Samoin sakramenteja viettäessä he yhdistyvät Kristuksen aikomukseen ja rakkauteen; tämän he tekevät aivan erityisesti, kun he aina tarvittaessa osoittavat olevansa valmiit parannuksen sakramentin toimittamiseen, niin usein kuin uskovat sitä aiheellisesti pyytävät. Hetkipalveluksessa he lainaavat äänensä Kirkolle, joka jatkuvasti rukoilee koko ihmissuvun nimissä yhdessä Kristuksen kanssa, joka "elää iäti rukoillakseen meidän puolestamme" (Hepr. 7:25).

Jumalan kansan ohjaajia ja paimenia Hyvän Paimenen rakkaus kannustaa antamaan henkensä lampaistensa puolesta [16]; heidän tulee olla valmiit suurimpaan uhriin niiden pappien esimerkin mukaisesti, jotka eivät meidänkään aikanamme ole epäröineet uhrata elämäänsä. Kun he ovat uskon kasvattajia ja astuvat luottavasti sisälle kaikkeinpyhimpään Jeesuksen veren kautta (vrt. Hepr. 10:19), he astuvat Jumalan eteen "vilpittömin sydämin ja varmoina uskossaan" (Hepr. 10:22). Uskoviensa edessä he antavat merkin järkkymättömästä toivosta [17], jotta he voivat lohduttaa niitä, jotka elävät jossakin ahdingossa, samalla rohkaisulla, jolla Jumalakin rohkaisee heitä [18]. Yhteisön johtajina he harjoittavat askeesia, joka on sovelias sielujen paimenelle: he luopuvat omista eduista eivätkä etsi omaa hyötyään vaan monien etua, jotta nämä pelastuisivat [19]. He kulkevat tietänsä kohti yhä täydellisempää pastoraalisen tehtävänsä täyttymystä, valmiina tarvittaessa kulkemaan myös uusia pastoraalisia polkuja.

Heitähän johtaa rakkauden Henki, joka puhaltaa siellä missä tahtoo [20].

14. Nykymaailmassa, jossa ihmisten on hoidettava niin monia asioita ja heitä vaivaavat monenlaiset nopeata ratkaisua vaativat ongelmat, monet useinkin joutuvat ahdingoon, koska ovat hajoamaisillaan eri suuntiin. Myös pa-

pit, joita lukuisat velvollisuudet vetävät ja heittelevät eri suuntiin, voivat ahdistunein mielin kysellä, miten he pysyvät saattamaan sisäisen elämänsä sopusointuun ulkoisen toimintansa kanssa. Tällaisen elämän ykseyden saavuttamiseen ei riitä pelkästään virkatehtävien ulkonainen järjestäminen eikä pelkkä hartaudenharjoitusten käytäntö, vaikka ne sitä kyllä edistävät. Papit voivat kuitenkin saavuttaa sen, kun he harjoittaessaan virkaansa seuraavat Kristusta, Herraa, jonka ruokana oli hänen tahtonsa noudattaminen, joka oli hänet lähettänyt saattaakseen työnsä päätökseen [21].

Täyttääkseen todella jatkuvasti tämän Isän tahdon maailmassa Kirkon välityksellä Kristus toimii palvelijoidensa kautta. Sen tähden hän pysyy aina heidän elämänsä ykseyden ja yhtenäisyyden alkuna ja lähteenä. Papit noudattavat elämän ykseyttä, kun he yhdistyvät Kristukseen Isän tahdon tuntemisessa ja antavat itsensä lahjana heille uskotun lauman hyväksi [22]. Kun he siten toimivat Hyvän Paimenen edustajina, he löytävät juuri paimenen rakkauden harjoittamisesta papillisen täydellisyyden siteen, joka yhdistää heidän elämänsä ja toimintansa yhdeksi kokonaisuudeksi. Paimenen rakkaus [23] kasvaa kuitenkin voimakkaimmin eukaristisesta uhrista, joka on siksi papin koko elämän keskus ja juuri, niin että papin sielun pitäisi kuvastaa sitä, mitä uhrialttarilla tapahtuu. Tämä on kuitenkin mahdollista vain, jos papit itse yhä hartaammin syventyvät rukouksessa Kristuksen salaisuuteen.

Voidakseen toteuttaa elämänsä ykseyden konkreettisesti myös käytännössä pappien on tarkasteltava kaikkia tekojaan ja tutkittava, mikä on Jumalan tahto [24] ja miten heidän tekonsa sopivat yhteen Kirkon lähetystehtävän sääntöjen kanssa. Uskollisuutta Kristusta kohtaan ei näet voida erottaa uskollisuudesta hänen Kirkkooaan kohtaan. Paimenen rakkaus vaatii siis, että papit aina työskentelevät läheisessä yhteydessä piispoihin ja muihin pappisveljiinsä, jotta heidän vaivannäkönsä ei menisi hukkaan [25].

Kun he työskentelevät tämän periaatteen mukaisesti, he löytävät oman elämänsä ykseyden itse Kirkon lähetystehtävän ykseydestä ja yhdistyvät Herraansa ja hänen kauttaan Isään Pyhässä Hengessä, jotta he saisivat yllin kyllin lohdutusta ja ylenpalttista iloa [26].

II Pappien hengellisen elämän erityisvaatimukset

15. Niiden hyveiden joukkoon, joita erityisesti vaaditaan pappien palveluvirassa, on laskettava jatkuva sisäinen valmius, jonka kautta he eivät etsi omaa tahtoaan, vaan noudattavat hänen tahtoaan, joka on heidät lähettänyt [27]. Pyhä Henki on näet kutsunut heidät tekemään jumalallista työtä [28], joka ylittää kaikki inhimilliset voimat ja ihmisten viisauden, sillä ”mikä maailmassa on heikkoa, sen Jumala valitsi saattaakseen häpeään sen, mikä on voimakasta” (1. Kor. 1:27). Tietoisena omasta heikkoudestaan todellinen Kristuksen palvelija siis työskentelee nöyryydessä ja tutkii, mikä on Jumalan mielen mukaista [29], ja ikään kuin Hengen sitomana [30] hän noudattaa kaikessa hänen tahtoaan, joka tahtoo kaikkien ihmisten pelastuvan. Tämän tahdon hän voi löytää ja täyttää jokapäiväisen elämän kaikissa olosuhteissa palvellessaan nöyrästi kaikkia ihmisiä, jotka Jumala on uskonut hänelle hänen virassaan ja hänen elämänsä monissa tapahtumissa.

Koska papillinen palveluvirka on Kirkon itsensä palveluvirka, sitä voidaan harjoittaa yksinomaan koko ruumiin hierarkkisessa yhteydessä. Paimenen rakkaus siis vaatii, että papit toimivat tässä yhteydessä ja asettavat oman tahtonsa kuuliaisesti Jumalan ja veljien palvelukseen ja uskon hengessä ottavat vastaan ja suorittavat käytännössä, mitä paavi ja oma piispa sekä muut esimiehet määräävät tai suosittelevat. Mielihyvin he ”uhraavat omat varansa ja vaikkapa itsensäkin” [31] jokaisessa tehtävässä, joka heille uskotaan, vaikka se olisi pieni ja vähäpätöinen. Tällä tavalla he säilyttävät ja vahvistavat välttämätöntä ykseyttä vir-

kaveljiensä ja ennen kaikkea niiden kanssa, jotka Herra on asettanut Kirkkonsa näkyviksi johtajiksi ja jotka työskentelevät rakentaen Kristuksen ruumista, joka kasvaa ”kun-kin jäsenen toimiessa oman tehtävänsä mukaan” [32]. Tällainen kuuliaisuus johtaa Jumalan lasten yhä kypsempään vapauteen. Luonnostaan se vaatii, että papit täyttäessään virkatehtävänsä rakkauden innoittamina etsivät viisaasti uusia teitä Kirkon suuremmaksi hyödyksi, esittävät näitä suunnitelmiaan luottavaisesti ja selittävät tarmokkaasti heille uskotun lauman erityisiä tarpeita, valmiina aina alistumaan niiden päätökseen, joilla on johtava virka Jumalan Kirkossa.

Tällä nöyryydellä sekä vastuuntuntoisella ja vapaaehtoisella kuuliaisuudella papit tekevät itsensä Kristuksen kaltaisiksi, joka ”luopui omastaan, otti orjan muodon ja oli kuuliainen kuolemaan asti” (Fil. 2:7-8). Tällä kuuliaisuudella hän voitti ja sovitti Aadamin tottelemattomuuden, kuten apostoli todistaa: ”Niin kuin yhden ihmisen tottelemattomuus teki monista syntisiä, niin yhden kuuliaisuus tekee monista vanhurskaita” (Room. 5:19).

16. Täydellistä ja pysyvää naimattomuutta Jumalan valtakunnan tähden, jota Kristus Herra on suositellut [33], Kirkko on aina arvostanut suuresti varsinkin pappien elämässä, ja monet uskovat ovat kaikkina vuosisatoina mielellään ottaneet sen vastaan ja noudattaneet sitä kiittävästi meidän päiviimme asti. Se on nimittäin paimenen rakkauden merkki ja samalla kannustin ja erityinen hengellisen hedelmällisyyden lähde maailmassa [34]. Pappuus ei sitä tosin luonnostaan vaadi, kuten varhaiskirkon käytäntö [35] ja itäisten kirkkojen perinne osoittavat. Siellähän niiden ohella, jotka kaikkien piispojen tavoin armolahjana valitsevat naimattomuuden, on myös hyvin ansioituneita naimisissa olevia pappeja. Kun tämä pyhä kirkolliskokous kuitenkin suosittelee kirkollista selibaattia, se ei mitenkään halua muuttaa sitä erilaista järjestystä, joka idän kirkoissa

on laillisesti voimassa; pikemmin se kehottaa rakkaudella niitä, jotka ovat saaneet pappeuden avioliitossa, että he pysyvät pyhässä kutsumuksessaan ja edelleen kaikella antaumuksella omistavat elämänsä heille uskotulle laumalle [36].

Selibaatti on kuitenkin monessa suhteessa pappeuteen hyvin sopiva. Papin lähetystehtävä on näet kokonaan omistettu uuden ihmisyyden palvelukseen, jonka Kristus, kuoleman voittaja, herättää maailmassa Henkensä kautta ja joka ei ole lähtöisin ”verestä, ei lihan halusta eikä miehen tahdosta, vaan Jumalasta” (Joh. 1:13). Neitsyyden ja naimattomuuden kautta taivasten valtakunnan tähden [37] papit vihitään Kristukselle uudella ja ylevällä tavalla, he liittyvät häneen helpommin jakamattomin sydämin [38], omistautuvat vapaammin hänessä ja hänen kauttaan Jumalan ja ihmisten palvelemiseen, palvelevat esteettömämmin hänen valtakuntaansa ja jumalallisen uudestisyntymisen työtä ja tulevat siten kyvykkäämmiksi ottamaan vastaan laajemman isyyden Kristuksessa. Tällä tavalla he siis tunnustavat ihmisten edessä tahtovansa jakamattomin sydämin omistautua heille uskottuun tehtävään, nimittäin ”kihlata uskovat yhdelle ainoalle miehelle, Kristukselle, ja tuoda heidät hänen eteensä kuin puhtaan neitsyen” (vrt. 2. Kor. 11:2) [39]. Siten he viittaavat siihen salaperäiseen avioliittoon, jonka Jumala on perustanut ja joka tulee täyteen valoon tulevassa elämässä, jossa Kirkolla on yksi ainoa sulhanen, Kristus [40]. Sen lisäksi papit ovat elävänä merkinä tulevasta, jo nyt uskossa ja rakkautessa läsnä olevasta maailmasta, jossa ylösnousemuksen lapset eivät enää mene naimisiin [41].

Näistä Kristuksen salaisuuteen ja hänen lähetystehtävänsä perustuvista syistä selibaattia ensin suositeltiin papeille ja sittemmin se latinalaisessa Kirkossa säädettiin laiksi kaikille, jotka tulevat ottamaan vastaan pyhän vihkimyksen. Tämä pyhä kirkolliskokous hyväksyy ja vahvistaa uudelleen tämän lain niille, joiden päämääränä on

pappeus, ja luottaa Hengessä siihen, että Isä mielellään antaa selibaatin lahjan, joka on Uuden testamentin pappeuden mukainen, jos vain ne, jotka vihkimyksen sakramentin kautta osallistuvat Kristuksen pappeuteen, rukoilevat sitä nöyrästi ja hartaasti yhdessä koko Kirkon kanssa. Tämä pyhä kirkolliskokous kehottaa myös kaikkia pappeja, jotka luottaen Jumalan armoon ovat vapaasta tahdosta Kristuksen esimerkin mukaisesti ottaneet vastaan pyhän selibaatin lahjan, pitämään siitä kiinni jalomielisesti ja koko sydäimestä ja pysymään uskollisesti tässä säädysssä tietoisina suuresta lahjasta, jonka Isä on heille antanut ja jota Herra on niin avoimesti ylistänyt [42]. Heidän tulee tällöin pitää silmien edessä suuret salaisuudet, joita siinä kuvataan ja jotka siinä toteutuvat. Ja mitä enemmän monet ihmiset nykymaailmassa pitävät elämää täydellisessä pidättyvyydessä mahdottomana, sitä nöyremmin ja kestävämmiin papit ja heidän kanssaan koko Kirkko rukoilevat uskollisuuden armolahjaa, jota ei koskaan evätä niiltä, jotka sitä pyytävät. Samalla heidän tulee käyttää kaikkia yliluonnollisia ja luonnollisia apuneuvoja, jotka ovat kaikkien käytettävissä. Heidän on noudatettava varsinkin Kirkon kokemuksen mukaan hyviä askeettisia sääntöjä, jotka nykyisessä maailmassa ovat yhtä välttämättömiä kuin ennen. Siksi tämä pyhä kirkolliskokous pyytää paitsi pappeja myös kaikkia uskovia, että he pitäisivät pappien selibaatin kallisarvoista lahjaa todellisena sydämen asiana, ja kaikki pyytäkööt Jumalalta, että hän aina antaisi Kirkolle tämän lahjan runsain mitoin.

17. Ystävällisessä ja veljellisessä kanssakäymisessä keskenään ja muiden ihmisten kanssa papeilla on tilaisuus oppia vaalimaan inhimillisiä arvoja ja pitämään luotuja hyvyyksiä Jumalan lahjoina. Eläessään maailmassa heidän pitää kuitenkin aina tietää, etteivät he Herramme ja Messarimme sanan mukaan ole tästä maailmasta [43]. Kun he siis käyttävät tämän maailman asioita, ikään kuin eivät sai-

si niistä mitään hyötyä [44], he pääsevät siihen vapauteen, jossa heidät on vapautettu kaikesta turhasta huolesta, ja he oppivat herkästi kuulemaan Jumalan äänen jokapäiväisessä elämässä. Tällaisesta vapaudesta ja oppivaisuudesta kasvaa hengellinen erottelukyky, jonka avulla löydetään oikea suhtautuminen maailmaan ja sen hyvyksiin. Tämä asenne on papeille hyvin tärkeä, koska Kirkon lähetystehtävä toteutuu juuri maailmassa ja luodut asiat ovat välttämättömiä ihmisen persoonallisuuden kehittymiseksi. Olkoot he siis kiitollisia kaikesta, mitä taivaallinen Isä antaa heille oikeata elämäntapaa varten. Heidän pitää kuitenkin uskon valossa tutkia kaikkea, mitä he kohtaavat, jotta he oppivat käyttämään hyvyksiä oikein, Jumalan tahdon mukaisesti, ja torjuvat sen, mikä on heidän lähetystehtävänsä esteenä.

Papit, joiden ”perintöosa” (4. Moos. 18:20) on Herra, saavat näet käyttää ajallisia hyvyksiä vain niihin tarkoituksiin, joihin niitä Herran Kristuksen opin ja Kirkon aseituksen mukaisesti on lupa käyttää.

Kirkon omaisuutta varsinaisessa mielessä pappien tulee hallita asian vaatimalla ja kirkollisten lakien ohjeiden mukaisella tavalla ja – mikäli mahdollista – kokeneiden maallikoiden avustuksella. Sitä on aina käytettävä vain niihin tarkoituksiin, joita varten Kirkko saa omistaa ajallisia tavaroita, nimittäin jumalallisen kultin järjestämiseen, papiston kohtuulliseen ylläpitoon sekä pyhän apostolaatin tai laupeudentyön tarpeisiin, varsinkin köyhien hyväksi [45]. Varat, jotka papit samoin kuin piispat ansaitsevat hoitaessaan jotakin kirkollista virkaa, heidän tulee – loukkaamatta erikoisoikeutta [46] – käyttää ensisijaisesti kohtuulliseen ylläpitoonsa ja säätyensä velvollisuuksien täyttämiseen; mitä siitä jää jäljelle, sen he voivat mielellään käyttää Kirkon hyväksi tai karitatiivisiin kohteisiin. He eivät saa pitää kirkollista virkaa ansiotulon lähteenä eivätkä käytä siitä saamia tuloja oman omaisuutensa lisäämiseen [47]. Papit eivät millään tavalla saa kiinnittää sydäntään rikka-

uksiin [48], heidän täytyy aina välttää kaikkea ahneutta ja luopua kaikenlaisesta maallisesta kaupankäynnistä.

Heitä rohkaistaan pikemminkin vapaaehtoiseen köyhyyteen, jonka kautta he tulevat näkyvämmiin Kristuksen kaltaisiksi ja valmiimmiksi pyhään palvelutyöhön. Kristus on näet tullut köyhäksi meidän tähtemme, vaikka oli rikas, jotta me hänen köyhyytensä kautta tulisimme rikkaita [49].

Ja apostolit ovat esimerkillään osoittaneet, että ilmaiseksi saatu Jumalan lahja on myös annettava ilmaiseksi [50]. He osasivat yhtä hyvin olla rikkaita kuin kärsiä puutetta [51]. Mutta myös jonkinlainen yhteinen asioiden käyttö tai yhteisomistus, jota varhaiskirkon historiassa suuresti ylistetään [52], voi mainiosti tasoittaa tietä paimenen rakaudelle. Sen elämänmuodon kautta papit voivat kiitettävällä tavalla soveltaa käytäntöön Kristuksen suosittelemaa köyhyyden henkeä.

Herran Hengen johtamina, hänen, joka voiteli Pelastajan ja lähetti hänet julistamaan evankeliumia köyhille [53], pappien ja piispojen tulee välttää kaikkea, mikä voisi jottenkin loukata köyhiä, ja heidän pitää enemmän kuin muiden Herran opetuslasten poistaa kaikki turhamaisuudelta näyttäväkin omasta elämästään. Järjestäkööt he asuntonsa niin, ettei se kenenkään mielestä ole luoksepääsemätön ja ettei kukaan alempiarvoinenkaan arastelisi tulla sinne vierailulle.

III Apuneuvoja pappien elämää varten

18. Kaikissa elämän tilanteissa pappien tulee vaalia yhteyttä Kristukseen. Virkatehtäviensä tunnollisen täyttämisen ohella heillä on käytettävissä yleisiä ja erityisiä, uusia ja vanhoja välineitä, joita Pyhä Henki on lakkaamatta herättänyt Jumalan kansassa ja joita Kirkko suosittelee ja toisinaan vieläpä säätää jäsentensä pyhitykseksi [54]. Kaikkien muiden hengellisten apuneuvojen yläpuolelle kohoavat

ne teot, joissa uskovat ravitaan Jumalan sanalla kahdenlaiselta pöydältä, pyhästä Raamatusta ja eukaristiasta [55]. Jokainen ymmärtää, miten tärkeä niiden ahkera käyttäminen on pappien omalle pyhitykselle.

Sakramentaalisen armon palvelijat yhdistyvät mitä läheisimmin Kristukseen, Pelastajaan ja Paimeneen, hedelmällisen sakramenttien vastaanottamisen, etenkin usein vietetyn parannuksen sakramentin, kautta. Kun siihen valmistaudutaan päivittäisellä omantunnon tutkistelulla, se edistää suuresti välttämätöntä sydämen kääntymystä rakkauteen armeliaisuuden Isää kohtaan. Sanan lukemisen ravitseman uskon valossa he pystyvät tutkimaan huolellisesti Jumalan tahdon merkkejä ja hänen armonsä herätteitä elämän erilaisissa tapahtumissa ja voivat siten tulla jatkuvasti vastaanottavammiksi lähetystehtävälleen, jonka he ovat ottaneet vastaan Pyhässä Hengessä. Ihailtava esimerkki sellaisesta alttiudesta heillä on alati edessään autuaassa Neitsyt Mariassa, joka Pyhän Hengen ohjaamana vihkiytyi kokonaan ihmisten lunastuksen salaisuudelle [56]. Tätä korkeimman ja ikuisen papin äitiä, apostolien kuningatarta ja heidän palveluvirkansa suojelijaa pappien tulee kunnioittaa ja rakastaa lapsenomaisella hartaudella ja kultilla.

Täyttääkseen uskollisesti palveluvirkansa pappien on pidettävä sydämen asiana päivittäistä vuoropuhelua Herran Kristuksen kanssa käydessään hänen luonaan ja henkilökohtaisessa pyhimmän eukaristian hartaudessa. Heidän tulee mielellään osallistua hengellisiin hiljentymispäiviin ja arvostaa hengellistä ohjausta. Monin tavoin, varsinkin hyväksi koetun sisäisen rukouksen ja vapaasti valittavien erilaisten rukousmuotojen kautta papit etsivät ja rukoilevat Jumalalta uutterasti aidon palvonnan henkeä, jonka avulla he itse yhdessä heille uskotun kansan kanssa liittyvät läheisesti Kristukseen, uuden liiton Välittäjään, ja voivat Jumalan lapsina huutaa: "Abba, Isä!" (Room. 8:15).

19. Pappisvihkimyksen pyhässä riitissä piispa kehoittaa pappeja, että heidän tulee olla "kokeneita tiedossa" ja että heidän opetuksensa tulee olla "hengellinen lääke Jumalan kansalle" [57]. Pyhän palvelijan tiedon täytyy toki olla pyhä, sillä se on otettu pyhästä lähteestä ja suuntautuu pyhään päämäärään. Siksi se ammennetaan etenkin pyhän Raamatun lukemisesta ja mietiskelystä (58), mutta se saa arvokasta ravintoa myös pyhien kirkkoisien ja kirkonopettajien sekä muiden pyhän tradition asiakirjojen tutkimisesta. Voidakseen antaa nykyajan ihmisten pohtimiin kysymyksiin sopivia vastauksia pappien pitää edelleen tuntee hyvin Kirkon opetusviran sekä erityisesti kirkolliskokousten ja paavien asiakirjat ja kysyä neuvoa parhailta ja luotettavilta teologisen tieteen harjoittajilta.

Koska maallinen kulttuuri kuten myös pyhät tieteet nykyisin ottavat yhä uusia edistysaskeleita, kehoitetaan pappeja sopivalla tavalla täydentämään tietojaan jumalallisista ja inhimillisistä asioista ja siten paremmin valmistautumaan keskusteluun aikalaistensa kanssa.

Jotta papit entistä innokkaammin ryhtyvät opintoihin ja omaksuvat perusteellisemmin evankelioimisen ja apostolaatin menetelmät, heille on hankittava kaikkiin tavoin soveliaita apuvälineitä. Niitä voivat olla – kunkin alueen edellytysten mukaisesti – esimerkiksi kurssien ja kongressien järjestäminen, keskustusten perustaminen pastoraalisia opintoja varten, kirjastojen perustaminen sekä asiantuntijoiden antama sopiva opintojenohjaus. Piispat etsikööt lisäksi yksin tai yhteisesti entistä parempia mahdollisuuksia, jotta kaikki heidän pappinsa voisivat tiettyinä aikoina, varsinkin muutamia vuosia pappisvihkimyksen jälkeen [59], osallistua kurssille, joka tarjoaa heille mahdollisuuden tutustua paremmin pastoraalisiin menetelmiin ja teologiseen tieteeseen sekä vahvistaa hengellistä elämäänsä ja vaihtaa kokemuksia apostolaatista veljiensä kanssa [60]. Näillä ja muilla sopivilla keinoilla tarjottakoon huolellisesti apua myös nuorille kirkkoherroille sekä niille, jotka ryh-

tyvät uuteen pastoraaliseen työhön tai jotka lähetetään toiseen hiippakuntaan tai toiseen maahan.

Lopuksi piispojen tulee huolehtia siitä, että jotkut omistautuvat jumalallisten asioiden syvällisempään tutkimukseen, jotta ei koskaan tulisi pula taitavista opettajista pappien koulutukseen, jotta muita pappeja ja uskovia autetaan tarpeellisen opin hankkimisessa ja edistetään kirkolle välttämätöntä tervettä kehitystä pyhissä oppiaineissa.

20. Jumalan palvelemiseen omistautuneina papit ovat heille uskottua virkaa hoitaessaan oikeutettuja saamaan oikeudenmukaisen palkan, sillä ”jokainen työmies on palkkansa ansainnut” (Luuk. 10:7) [61], ja ”Herra on määrännyt, että evankeliumin julistajien tulee saada elantonsa evankeliumista” (1. Kor. 9:14). Ellei pappien oikeudenmukaisesta palkkauksesta muuten ole huolehdittu, uskovilla itsellään, joiden hyväksi papit työskentelevät, on silloin todellinen velvollisuus pitää huolta siitä, että papeille voidaan antaa se, mikä on välttämätöntä kunnialliseen ja arvov mukaiseen elämään. Piispojen taas tulee muistuttaa uskovia tästä heidän velvollisuudestaan ja huolehtia siitä, että laaditaan säännöt – joko kukin piispa omassa hiippakunnassaan tai mieluummin useat piispat yhdessä yhteisellä alueella – jotka takaavat asianmukaisen ylläpidon niille, jotka hoitavat tai ovat hoitaneet jotakin virkaa Jumalan kansan palveluksessa. Yksittäisen papin palkka, jossa otetaan huomioon sekä viran luonne että paikalliset ja ajalliset olosuhteet, täytyy periaatteessa olla sama kaikille, jotka elävät samoissa oloissa. Olkoon se heidän asemansa mukainen ja suokoon se heille myös mahdollisuuden hoitaa pappeja palvelevien asiaankuuluva palkkaus sekä myös mahdollisuuden omasta aloitteestaan tukea köyhiä ainakin jonkin verran. Köyhien palvelemista pidettiin nimittäin jo Kirkon alkuaikoina aina suuressa kunniaassa. Olkoon palkkaus lisäksi sellainen, että se sallii pappien vuo-

sittain viettää ansaitun ja riittävän loma-ajan. Piispojen tulee huolehtia siitä, että papit voivat pitää lomansa.

Erityinen merkitys pitää kuitenkin antaa viralle, jota vihityt papit hoitavat. Sen vuoksi niin kutsuttu beneficium-järjestelmä pitää hylätä tai ainakin uudistaa siten, että beneficium-osa – eli oikeus viran saamiseen liittyviin lahjatuloihin – pidettäköön toisarvoisena ja ensimmäinen sija annettakoon sen sijaan itse kirkolliselle viralle. Tästä lähtien kirkollisena virkana on sitä paitsi pidettävä jokaista pysyvää virkatehtävää, joka on annettu hengellistä tarkoitusta varten.

21. Pidettäköön aina silmien edessä Jerusalemin varhaisen seurakunnan uskovien esimerkki: ”kaikki oli heille yhteistä” (Ap.t. 4:32), ”jokainen sai rahaa tarpeensa mukaan” (Ap.t. 4:35). Siksi on erittäin aiheellista, ainakin seuduilla, joilla papiston ylläpito on kokonaan tai osittain riippuvainen uskovien lahjoista, että tähän tarkoitukseen annetut rahat kerätään johonkin hiippakunnan rahastoon, jota piispa hoitaa valtuutettujen pappien ja – mikäli on tarpeen – talousasioihin perehtyneiden maallikoiden avustamana. On myös toivottavaa, että yksittäisissä hiippakunnissa tai yksittäisillä alueilla mahdollisuuksien mukaan perustetaan lisäksi yhteinen kassa, jonka avulla piispat voivat täyttää velvollisuuksia muita Kirkon palveluksessa olevia kohtaan ja huolehtia erilaisista hiippakunnan tarpeista. Tästä rahastosta myös rikkaampien hiippakuntien tulee tukea köyhempiä, jotta niiden yltäkylläisyys auttaisi puutteessa olevia [62]. Tämäkin yhteinen kassa on ensi sijassa koottava niistä varoista, jotka tulevat uskovien lahjoituksista, mutta myös muista lähteistä, jotka on laillisesti säädetty.

Niiden kansojen keskuudessa, joissa sosiaalista huolenpitoa papiston hyväksi ei ole vielä riittävästi järjestetty, pitää piispainkokousten – ottaen aina huomioon kirkolliset ja maalliset lait – perustaa joko hiippakunnan tasolla

laitoksia, jotka voivat myös yhdistyä keskenään, tai eri hiippakuntien yhteisiä laitoksia tai yhteinen laitos koko aluetta varten. Niiden avulla huolehditaan hierarkian valvonnassa riittävästi asianmukaisesta terveydenhoidosta ja sairaanhoitopalveluista sekä sairaiden, vammautuneiden ja iäkkäiden pappien asiaankuuluvasta ylläpidosta. Kun sellainen järjestelmä on luotu, pappien tulee veljellisen solidaarisuuden hengen innoittamina tukea sitä ja osallistua toisten kuorman kantamiseen [63]. Tällöin heillä on samalla tieto siitä, että he voivat evankeliumin mukaisesti harjoittaa köyhyyttä iloisin mielin, pelkäämättä tulevaa kohtaloaan, ja omistautua kokonaan sielujen pelastamiseen. Vastuulliset henkilöt huolehtikoot kuitenkin siitä, että eri kansojen samanlaiset laitokset liittyvät yhteen, jotta ne vahvistuisivat ja leviäisivät laajemmalle.

PÄÄTÖS JA KEHOTUS

22. Pitäen silmiensä edessä pappien elämän iloja tämä pyhä kirkolliskokous ei voi sivuuttaa myöskään vaikeuksia, joista papit nykyisissä oloissa kärsivät. Se tietää, miten suuresti taloudelliset ja yhteiskunnalliset olot ja jopa ihmisten tavat ovat muuttumassa ja miten voimakkaasti myös ihmisten arvojärjestys muuttuu. Siitä johtuen papit ja toisinaan uskovatkin tuntevat itsensä lähes vieraiksi nykymaailmassa ja kyselevät pelokkaina, millaisilla välineillä ja sanoilla he vielä voivat pitää siihen yhteyttä. Uskon eteen ilmestyy uusia esteitä, työn näennäinen turhuus ja usein tuskallisena koettu yksinäisyys voivat johtaa heidät vaaraan menettää rohkeutensa.

Jumala on kuitenkin rakastanut niin suuresti maailmaa, sellaisena kuin se tänään uskotaan Kirkon paimenten rakkauden ja palvelutehtävän varaan, että hän on antanut ainoan Poikansa sen pelastamiseksi [1]. Todellakin tämä maailma, joka on takertunut niin moniin synteihin mutta omistaa myös huomattavia mahdollisuuksia, tarjoaa Kirkolle "eläviä kiviä" [2], jotka "liitetään rakennuskivinä Jumalan asumukseen" Hengessä [3]. Sama Pyhä Henki, joka kannustaa Kirkkoa avaamaan uusia teitä nykymaailman kohtaamista varten, suosittelee ja edistää myös vastaavia toimia papillisen palvelutehtävän mukauttamiseksi.

Pappien tulee muistaa, etteivät he harjoittaessaan tehtäviään ole koskaan yksin, vaan voivat nojautua kaikkivaltiaan Jumalan voimaan. Uskoen Kristukseen, joka on kutsunut heidät osallistumaan pappenteensa, heidän tu-

lee vihkiytyä kaikella luottamuksella palvelutehtäväänsä tietoisina siitä, että Jumala pystyy lisäämään heissä rakkautta [4]. Muistakoot he, että heillä on kumppaneinaan paitsi pappisveljensä myös koko maailman uskovat. Kaikki papit toimivat näet yhteistyössä auttaakseen toteuttamaan Jumalan pelastussuunnitelman, siis Kristuksen salaisuuden eli sakramentin, ”jonka Jumala on ikiajoista asti pitänyt salaisuutenaan” [5]. Se toteutuu vain vähitellen, eri palveluvirkojen yhteistyössä Kristuksen ruumiin rakentamiseksi, kunnes sen aikamäärä on täyttynyt. Koska kaikki tämä ”on Kristuksen kanssa kätketty Jumalaan” [6], se voidaan syvimmin käsittää vain uskossa. Siksi Jumalan kansan johtajien täytyy vaeltaa uskossa ja noudattaa uskollisen Abrahamin esimerkkiä, jonka usko sai ”tottelemaan... ja lähtemään kohti seutuja, jotka Jumala oli luvannut hänelle perintömaaksi. Hän lähti matkaan, vaikka ei tiennyt, minne oli menossa” (Hepr. 11:8). Jumalan salaisuuksien huoneenhaltijaa voidaan todella verrata kylväjään, joka kylvää siemenen maahan ja josta Herra sanoi: ”Hän nukkuu yönsä ja herää aina uuteen päivään, ja siemen orastaa ja kasvaa, eikä hän tiedä, miten” (Mark. 4:27). Kun Herra Jeesus sanoi: ”Pysykää rohkeina: minä olen voittanut maailman” (Joh. 16:33), ei hän näillä sanoilla luvannut Kirkolleen täydellistä voittoa tässä maailmassa. Pyhä kirkolliskokous kuitenkin iloitsee siitä, että maahan kylvetty evankeliumin siemen nyt monin paikoin kantaa hedelmää Herran Hengen ohjauksessa, Hänen, joka täyttää maanpiirin ja joka on monien pappien ja uskovien sydämissä herättänyt todellisen lähetystyön hengen. Tästä kaikesta pyhä kirkolliskokous kiittää suurella rakkaudella kaikkia maanpiirin pappeja: ”Hänelle, joka meissä vaikuttavalla voimallaan kykenee tekemään monin verroin enemmän kuin osaamme pyytää tai edes ajatella, olkoon ylistys Kirkossa ja Kristuksessa Jeesuksessa” (Ef. 3:20-21).

*Tämän dekreetin kokonaisuudessaan ja yksityiskohdissaan ovat kirkolliskokouksen isät hyväksyneet. Ja sen apostolisen val-
lan nojalla, jonka olemme saanut Kristukselta, me yhdessä kir-
kolliskokouksen isien kanssa hyväksyimme, vahvistamme ja sää-
dämme niin Pyhässä Hengessä ja määräämme, että Jumalan
kunniaksi julistetaan sitä, minkä kirkolliskokous on säätänyt.*

Roomassa, pyhän Pietarin istuimen luona,
joulukuun 7. päivänä 1965

Minä Paavali, katolisen Kirkon piispa

(kirkolliskokouksen isien allekirjoitukset)

VIITTEET

Johdanto

- 1 Vatikaanin II kirkolliskokous, konstituutio Sacrosanctum Concilium: AAS 56 (1964), 97ss.; dogmaattinen konstituutio Lumen gentium: AAS 57 (1965), 5ss.; dekreetti Christus Dominus; dekreetti Optatam totius: AAS 58 (1966), 713ss.

Ensimmäinen luku

- 1 Vrt. Matt. 3:16; Luuk. 4:18; Ap.t. 4:27; 10:38.
- 2 Vrt. 1. Piet. 2:5 ja 9.
- 3 Vrt. 1. Piet. 3:15.
- 4 Vrt. Ilm. 19:10; Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio Lumen gentium, 35: AAS 57 (1965), 40-41.
- 5 Vrt. Trenton kirkolliskokous, istunto XXIII, luku 1 ja can. 1: Denz. 957 ja 961 (1764 ja 1771).
- 6 Vrt. Joh. 20:21; Vatikaanin II kirkolliskokous, Lumen gentium, 18: AAS 57 (1965), 21-22.
- 7 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, Lumen gentium, 28: AAS 57 (1975), 33-36.
- 8 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, Lumen gentium, 28: AAS 57 (1975), 33-36.
- 9 Vrt. Pontificale romanum, De Ordinatione Presbyterorum, Praefatio. Samat sanat myös: Sacramentarium veronense, ed. L. C. Möhlberg, Rooma 1956, s.122; samoin Missale Francorum, ed. L. C. Möhlberg, Rooma 1957, s. 9; Liber Sacramentorum Romanae Ecclesiae, ed. L. C. Möhlberg, Rooma 1960, s.25; Pontificale romanum-germanicum, ed. Vogel-Elze, Città del Vaticano 1963, nide 1, s. 34.
- 10 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, Lumen gentium, 10: AAS 57 (1965), 14-15.
- 11 Vrt. Room. 15:16.
- 12 Vrt. 1. Kor. 11:26.
- 13 Augustinus, De civitate Dei, 10:6: PL 41, 284.

- 14 Vrt. 1. Kor. 15:24.
15 Vrt. Hepr. 5:1.
16 Vrt. Hepr. 2:17; 4:15.
17 Vrt. 1. Kor. 9:19-23 Vulg.
18 Vrt. Ap. t. 13:2.
19 "Tätä pyrkimystä uskonnolliseen ja siveelliseen täydellisyyteen herättävät yhä enemmän myös ulkoiset olosuhteet ja ehdot, joissa Kirkko elää. Kirkko ei näet voi pysyä liikkumattomana ja välinpitämättömänä ympäröivän maailman muutoksia kohtaan. Ympäristöhän vaikuttaa monin tavoin Kirkon suhtautumiseen käytännössä ja rajoittaa sitä, sillä Kirkko ei elä erillään maailmasta, vaan maailmassa. Siksi Kirkon jäsenet ovat maailman vaikutuksen alaisia, maailman kulttuuri lyö heihin leimansa, he noudattavat sen lakeja ja omaksuvat sen tapoja. Tämä Kirkon kosketus ihmisten yhteiskuntaan herättää alati vaikeita kysymyksiä, jotka juuri nyt ovat erittäin vaikeita (...) Kansojen apostoli opetti aikansa kristittyjä seuraavin sanoin: "Älkää ryhtykö epäuskoisten aisapariksi. Mitä tekemistä on keskenään oikeudella ja vääryydellä, mitä yhteyttä on valolla ja pimeydellä? ... Mikä voi liittää uskovan sellaiseen, joka ei usko? (2. Kor. 6:14-15). Kristillisten opettajien ja kasvattajien täytyy siksi aina muistuttaa katolista nuorisoa sen aivan erikoisesta asemasta ja siitä johtuvasta tehtävästä, nimittäin siitä, että he elävät maailmassa mutta eivät ole maailmasta, sen mukaisesti kuin Jeesus rukoilee opetuslastensa puolesta: "En kuitenkaan pyydä, että ottaisit heidät pois maailmasta, vaan että varjelisit heitä pahalta. He eivät kuulu maailmaan, niin kuin en minäkään kuulu" (Joh. 17:15-16). Kirkko ottaa tämän rukouksen omakseen. Tällainen ero ei kuitenkaan merkitse täydellistä eroa. Se ei ole välinpitämättömyyttä, ei pelkoa eikä halveksimista. Kun Kirkko korostaa eroa, joka vallitsee sen ja maailman ihmisten välillä, se ei asetu heidän vastakohtakseen, vaan pikemminkin yhdistyy heihin." Paavali VI, kiertokirje Ecclesiam suam, 6.8.1964: AAS 56 (1964), 627 ja 638.
- 20 Vrt. Room. 12:2.
21 Vrt. Joh. 10:14-16.
22 Polycarpus, Epist. ad Philippenses, VI, 1: "Pappienkin tulee olla hyväntahtoisia ja armeliaita kaikille; heidän pitää johdattaa eksyneet takaisin, käydä sairaiden luona, huolehtia leskistä, orvoista ja köyhistä, pitää aina huolta

siitä mikä on hyvää Jumalan ja ihmisten edessä; heidän on luovuttava kaikesta vihasta, puolueellisuudesta ja epäoikeudenmukaisesta tuomitsemisesta. Pysykööt he kaukana kaikesta ahneudesta, älkööt helposti uskoko pahoja juoruja älköötäkään tuomitko liian ankarasti, vaan olkoot tietoisia siitä, että me kaikki olemme velallisia synnin tähden”: ed. F. X. Funk, *Patres Apostolici I*, 273.

Toinen luku

- 1 Vrt. 1. Piet. 1:23; Ap.t. 6:7; 12:24. “(Apostolit) saarnasivat totuuden sanaa ja synnyttivät kirkkoja”: Augustinus, *Enarr. in Ps. 44:23*: PL 36, 508.
- 2 Vrt. Mal. 2:7; 1. Tim. 4:11-13; 2. Tim. 4:5; Tit. 1:9.
- 3 Vrt. Mark. 16:16.
- 4 Vrt. 2. Kor. 11:7. Jos papit ovat piispojen työtovereita, heitäkin koskee se, mitä piispoista sanotaan. Vrt. *Statuta Ecclesiae Antiqua*, c. 3 (ed. Ch. Munier, Pariisi 1960, s.79); *Decretum Gratiani*, C. 6, D. 88 (ed. Friedberg, 1, 307); Trenton kirkolliskokous, istunto V, dekreetti 2, 9 (Conc. Oec. Decreta, ed. Herder, Rooma 1962, s.645); istunto XXIV, reformidekreetti, c. 4 (s. 739); Vatikaanin II kirkolliskokous, *Lumen gentium*, 25: AAS 57 (1965), 29-31.
- 5 Vrt. *Constitutiones Apostolorum*, II, 26, 7: “(Pappien) tulee olla jumalallisen tieteen opettajia, koska Herra itse on antanut meille tehtävän: Menkää opettamaan...”: ed. F. X. Funk, *Didascalia et Constitutiones Apostolorum*, I, Paderborn 1905, s.105. – *Sacramentarium leonianum* ja muut sakramentariot Pontificale Romanumiin asti, papiksi vihkimisen prefaatio: “Herra, tämän huolenpitosi tähden sinä olet asettanut Poikasi apostolien seuraajiksi uskon opettajia, joiden kanssa he ovat täyttäneet koko maanpiirin uusilla julistajilla (tai: saarnoilla).” – *Liber Ordinum Liturgiae Mozarabicae*, papiksi vihkimisen prefaatio: “Kansojen opettaja ja alamaisten ohjaaja säilyttäköön tarkoin katolisen uskon ja julistakoon kaikille todellista pelastusta”: ed. M. Férotin, *Le Liber Ordinum en usage dans l’Église Wisigothique et Mozarabe d’Espagne*: *Monumenta Ecclesiae Liturgica*, vol. V, Pariisi 1904, col. 55, lin. 4-6.
- 6 Vrt. Gal. 2:5.
- 7 Vrt. 1. Piet. 2:12.
- 8 Vrt. papiksi vihkimisen riitusta aleksandrialaisessa jakobiittien kirkossa: “...Kokoa kansasi oppimaan sanaa kuten imettäjä,

- joka vaalii lapsiaan”: H. Denzinger, *Ritus Orientalium*, Tom. II, Würzburg 1863, s. 14.
- 9 Vrt. Matt. 28:19; Mark. 16:16; Tertullianus, *De baptismo*, 14, 2: CCL I, 289, 11-13; Athanasius, *Adversus Arianos*, 2, 42: PG 26, 237 A-B; Hieronymus, *In Matt. 28:19*: PL 26, 226 D: ”Ensin he opettavat kaikkia kansoja, sitten he kastavat ne, jotka ovat saaneet opetusta. Ruumis ei näet voi saada kasteen sakramenttia, ennen kuin sielu on ottanut vastaan uskon totuuden”; Tuomas Akvinolainen, *Expositio primae Decretalis*, § 1: ”Vapahtajamme lähetti opetuslapset saarnaamaan ja antoi heille kolme ohjetta. Ensin heidän piti opettaa uskoa ja sitten antaa uskoille sakramentit”: ed. Marietti, *Opuscula Theologica*, Torino-Rooma 1954, 1138.
- 10 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, konstituutio *Sacrosanctum Concilium*, 35, 2: AAS 56 (1964), 109.
- 11 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, konstituutio *Sacrosanctum Concilium*, 33, 35, 48, 52: AAS 56 (1964), 108-109, 113, 114.
- 12 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, konstituutio *Sacrosanctum Concilium*, 7: AAS 56 (1964), 100-101; Pius XII, *kiertokirje Mystici Corporis*, 29.6.1943: AAS 35 (1943), 230.
- 13 Ignatius Antiokialainen, *Ad Smyrn.* 8, 1-2: ed. F. X. Funk, s. 240; *Constitutiones Apostolorum*, VIII, 12, 3: ed. F. X. Funk, s. 496, VIII 29,2: samoin s. 532.
- 14 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Lumen gentium*, 28: AAS 57 (1965), 33-36.
- 15 ”Eukaristia on todella ikään kuin hengellisen elämän täyttymys ja kaikkien sakramenttien päämäärä”: Tuomas Akvinolainen, *Summa Theologiae*, III, q. 73, a. 3 c; vrt. *Summa Theologiae*, III, q. 65, a. 3.
- 16 Vrt. Tuomas Akvinolainen, *Summa Theologiae*, III. q. 65, a. 3, ad 1; q. 79, a. 1 c ja ad 1.
- 17 Vrt. Ef. 5:19-20.
- 18 Vrt. Hieronymus, *Epist.*, 114, 2: ”...Herran kärsimyksen kultissa käytettäville pyhille maljoille ja pyhille liinoille ja muille esineille, jotka koskettavat Herran ruumista ja verta, kuuluu sama korkea arvo kuin itse hänen ruumiilleen ja verelleen”: PL 22, 934. Vatikaanin II kirkolliskokous, konstituutio *Sacrosanctum Concilium*, 122-127: AAS 56 (1964), 130-132.
- 19 ”Sitä paitsi he eivät saa laiminlyödä päivisin vierailua pyhimmän sakramentin luona, jota on säilytettävä arvokkaimmalla paikalla ja mitä suurimmalla kunnioituksella

- liturgisten sääntöjen mukaisesti; sellainen vierailu on todistus kiittolisuudesta sekä merkki rakkaudesta ja kunnioituksesta, johon he ovat velvolliset täällä läsnä olevaa Herraa Kristusta kohtaan”: Paavali VI, kiertokirje *Mysterium Fidei*, 3.9.1965: AAS 57 (1965), 771.
- 20 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Lumen gentium*, 28: AAS 57 (1965), 33-36.
- 21 Vrt. 2. Kor. 10:8; 13:10.
- 22 Vrt. Gal. 1:10.
- 23 Vrt. 1. Kor. 4:14.
- 24 Vrt. *Didascalia*, II, 34, 3; II, 46, 6; 47, 1; *Constitutiones Apostolorum*, II, 47, 1: ed. F. X. Funk, *Didascalia et Constitutiones*, I, s.116, 142 ja 143.
- 25 Vrt. Gal. 4:3; 5:1 ja 13.
- 26 Vrt. Hieronymus, *Epist.* 58, 7: ”Mitä se hyödyttää, jos seinät kiiltävät jalokivistä, mutta Jeesus kuolee nälkään köyhässä ihmisessä?” PL 22, 584.
- 27 Vrt. 1. Piet. 4:10ss.
- 28 Vrt. Matt. 25:34-45.
- 29 Vrt. Luuk. 4:18.
- 30 Voidaan mainita vielä muita ryhmiä, esim. maastamuuttajat ja kiertelevät siirtolaiset. Heistä puhutaan Vatikaanin II kirkolliskokouksen dekreetissä *Christus Dominus*.
- 31 Vrt. *Didascalia*, II, 59, 1-3: ”Jos opetat kansaa, vaadi ja kehota heitä käymään usein kirkossa, niin etteivät he missään tapauksessa lakkaa käymästä siellä, vaan tulevat aina innokkaasti koolle. Silloin he eivät poissaolollaan pienennä kirkkoa eivätkä riistä jäseniä Kristuksen ruumiista... Te olette Kristuksen jäseniä. Älkää siis erotko kirkosta jäämällä pois sen kokoontumisista. Kristus on teidän päänne, ja lupauksensa mukaan hän asuu teidän keskellänne ja pitää yhteyttä teihin. Älkää toki olko itseänne kohtaan välinpitämättömiä, älkää vieraannuttako Vapahtajaa hänen jäsenistään älkääkä repikö tai paloitelko hänen ruumistaan...”: ed. F. X. Funk, I, s. 170: Paavali VI, puhe Orvietossa italialaiselle papistolle sen XIII ”ajanmukaisen pastoraalityön” kokouksessa, 6.9.1963: AAS 55 (1963), 750ss.
- 32 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, konstituutio *Lumen gentium*, 28: AAS 57 (1965), 35.
- 33 Vrt. n.s. *Constitutio Ecclesiastica Apostolorum*, XVIII: Papit ovat piispojen vihki- ja taistelutovereita: ed. Th. Schermann, *Die allgemeine Kirchenordnung*, I, Paderborn 1914, s.26; A.

- Harnack, Die Quellen der sog. apostolischen Kirchenordnung, T. u. U., II, 5, s.13, nr 18 ja 19; Pseudo-Hieronymus, De Septem Ordinibus Ecclesiae: „...siunauksessa he ovat osallisia salaisuuksista yhdessä piispojen kanssa”: ed. A. W. Kalff (Würzburg 1937), s. 45; Isidorus Sevillalainen, De Ecclesiasticis Officiis, II c. VII: ”He näet johtavat Kristuksen Kirkkoa ja yhdessä piispojen kanssa valmistavat Kristuksen ruumiin ja veren ja samoin opettavat kansaa ja saarnaavat”: PL 83, 787.
- 34 Vrt. Didascalia, II, 28, 4: ed. F. X. Funk, s.108; Constitutiones Apostolorum, II, 28, 4: II, 34, 3; sama, s. 109 ja 117.
- 35 Sama, VIII, 16, 4: ed. F. X. Funk I, s.523; vrt. Epitome Const. Apost., VI: sama, II, s. 80, 3-4; Testamentum Domini: ”... anna hänelle armon, neuvon ja jalomielisyyden henki, pappeuden henki... auttamaan ja ohjaamaan kansaasi työssä, pelossa ja puhtaalla sydämellä”: Kääntänyt I. E. Rahmani, Mainz 1899, s. 69. Samoin Trad. Apost.: ed. B. Botte, La Tradition Apostolique de Saint Hippolyte, Münster in W. 1963, s. 20.
- 36 Vrt. 4. Moos. 11:16-25.
- 37 Pontificale Romanum, De Ordinatione Presbyterorum, prefatio; samat sanat ovat jo Leon, Gelasiuksen ja Gregoriuksen sakramentaariossa. Samanlaisia esiintyy idän kirkkojen liturgioissa: vrt. Traditio Apostolica: ”... katso tätä palvelijaasi ja suo hänelle armon ja neuvon Henki, jotta hän auttaisi pappeja ja johtaisi sinun kansaasi puhtain sydämin, niin kuin katsoit valittua kansaasi ja käskit Moosesta valitsemaan vanhimpia, jotka täytit omalla Hengelläsi, jonka sinä lahjoitit palvelijallesi”: vanhasta latinalaisesta Veronan käännöksestä, ed. B. Botte, La Tradition apostolique de S. Hippolyte. Essai de reconstruction, (Münster 1963), s. 20; Const. Apost. VIII, 16, 4; ed. F. X. Funk, 1, s. 522, 16-17; Epit. Const. Apost. VI: ed. F. X. Funk, II, s.80, 5-7; Testamentum Domini: käännös I. E. Rahmani (Mainz 1899), s.69; Euchologion Serapionis, XXVII: ed. F. X. Funk, Didascalia et Constitutiones, II, s. 190, 1-7; Ritus Ordinationis in ritu Maronitarum: käännös H. Denzinger, Ritus Orientalium, II, Würzburg 1863, s.161. Isien joukosta voidaan mainita: Theodorus Mopsuestialainen, 1. Tim. 3:8: ed. Swete, II, s. 119-121: Theodoretus, Quaestiones in Numeros, XVIII: PG 80, 369C-372B.
- 38 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio Lumen gentium, 28: AAS 57 (1965), 35.

- 39 Vrt. Johannes XXIII, kiertokirje Sacerdotii Nostrī primordia, 1.8.1959: AAS 51 (1959), 576; pyhä Pius X, kehotus papistolle *Haerent animo*, 4.8.1908: S. Pii X Acta, vol. IV (1908), 237.
- 40 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dekreetti *Christus Dominus*, 15 ja 16.
- 41 Nykyisen kirkkolain mukaan on jo olemassa katedraalikapituli piispan ”senaattina ja neuvostona” (CIC, can. 391) tai – mikäli se puuttuu – hiippakunnan neuvonantajien kokous (vrt. CIC, can. 423-428). Näitä instituutioita on kuitenkin (kirkolliskokouksen) toivomuksen mukaisesti ajanmukaistettava, niin että ne vastaavat paremmin nykyisiä oloja ja vaatimuksia. Tällainen pappien neuvosto eroaa selvästi pastoraalineuvostosta, josta on puhe Vatikaanin II kirkolliskokouksen 28.10.1965 julkaisemassa piispojien paimentehtävää koskevassa dekreetissä *Christus Dominus*. Siihen kuuluu myös maallikoita, ja sen tehtävänä on käsitellä ainoastaan pastoraalityön kysymyksiä. Papeista piispojien neuvonantajina puhutaan asiakirjoissa *Didascalia II*, 28, 4: ed. F. X. Funk, I, 108; samoin *Const. Apost. II*, 28, 4: ed. F. X. Funk, I, 109; *Ignatius Antiokialainen, Ad Magn.* 6, 1: ed. F. X. Funk, I, 194; *Ad Trall.* 3, 1: F. X. Funk, 204; *Origenes, Contra Celsum*, 3, 30: ”Papit ovat neuvoja tai neuvonantaja”: PG 11, 957 D–960 A.
- 42 *Ignatius Antiokialainen, Ad Magn.*, 6, 1: ”Kehotan teitä, että pyritte tekemään kaiken yksimielisinä Jumalan kanssa, siten että piispa on esimies Jumalan sijasta ja papit apostolisena senaattina, ja minun niin rakkaille diakoneilleni on uskottu Jeesuksen Kristuksen palvelusvirka. Hän on iäisydestä asti ollut Isän luona ja on nyt (aikojen) lopussa ilmestynyt maailmaan”: ed. F. X. Funk, s.195; *Ignatius, Ad Trall.*, 3, 1: ”Kaikkien pitää samoin kunnioittaa diakoneja kuin Jeesusta Kristusta, niin kuin myös piispaa, joka on Isän kuva, mutta pappeja ikään kuin Jumalan neuvostona ja apostolien konsiilina. Ilman näitä ei voida puhua mistään kirkosta”: F. X. Funk, 204; *Hieronimus, In Isaiam II*, 3: ”Meilläkin on Kirkossa senaattimme, pappien kokous”: PL 24, 61 D.
- 43 Vrt. Paavali VI, puhe Rooman kuurialle ja paastosaarnaajille Sikstiiniläiskappelissa 1.3.1965: AAS 57 (1965), 326.
- 44 Vrt. *Const. Apost.*, VIII, 47, 39: ”Pappien... ei pidä tehdä mitään ilman piispan päätöstä; hän on näet se, jolle Herran kansa on uskottu, ja häneltä vaaditaan tili sieluista”: ed. F. X. Funk, 577.

- 45 Vrt. 3. Joh. 8.
46 Vrt. Joh. 17:23.
47 Vrt. Hepr. 13:1-2.
48 Vrt. Hepr. 13:16.
49 Vrt. Matt. 5:10.
50 Vrt. 1. Tess. 2:12; Kol. 1:13.
51 Vrt. Matt. 23:8: "Samassa määrin kuin me haluamme olla ihmisten paimenia, isiä ja opettajia, meidän on myös osoitettava olevamme heidän veljiään": Paavali VI, kiertokirje Ecclesiam suam, 6.8.1964: ASS 56 (1964), 647.
52 Vrt. Ef. 4:7 ja 16; Const. Apost., VIII, 1, 20: "Samaten ei piispa saa olla ylimielinen diakoneja ja pappeja kohtaan eivätkä myöskään papit kansaa kohtaan, sillä näistä molemmista ilmenee selvästi kokouksen (Kirkon) kokoonpano": ed. F. X. Funk, I, 467.
53 Vrt. Fil. 2:21.
54 Vrt. 1. Joh. 4:1.
55 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio Lumen gentium, 37: AAS 57 (1965), 42-43.
56 Vrt. Ef. 4:14.
57 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dekreetti Unitatis redintegratio: AAS 57 (1965), 90ss.
58 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio Lumen gentium, 37: AAS 57 (1965), 42-43.
59 Vrt. Hepr. 7:3.
60 Vrt. Luuk. 10:1.
61 Vrt. 1. Piet. 2:25.
62 Vrt. Ap.t. 20:28.
63 Vrt. Matt. 9:36.
64 Pontificale Romanum, Pappien vihkimisestä.
65 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dekreetti Optatam totius, 2.
66 "Jumalan kutsuva ääni ilmenee kahdella eri tavalla, jotka ovat ihmeellisiä ja sointuvat yhteen. Toinen niistä on sisäinen, armon ja Pyhän Hengen ääni, sanomattoman sisäisen ihastuksen ääni, jonka saa aikaan 'äänetön' ja kuitenkin niin mahtava Herran ääni tutkimattoman syvässä ihmissielussa. Toinen ääni taas on ulkoinen, inhimillinen, aistein havaittava, yhteisöllinen, oikeudellinen ja konkreettinen, se on Jumalan sanan valtuutetun palvelijan ääni, apostolin ja hierarkian ääni. Se on korvaamaton väline, koska se on Kristuksen asettama ja tahtoma; se on väline, jonka tehtävänä on kääntää iäisen Sanan ja jumalallisen käskyn sanoma tajuttavalle

kielelle. Näin katolinen oppi kuuluu pyhän Paavalin sanoin:
"Kuinka he voivat kuulla, ellei kukaan julista? ...Usko syntyy
kuulemisesta" (Room. 10:14, 17): Paavali VI, puhe 5.5.1965:
L'Osservatore Romano 6.5.1965, s. 1.

- 67 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dekreetti Optatum totius, 2.
68 Näin isät opettavat selittäessään Kristuksen sanoja Pietarille:
"Rakastatko minua? ...Kaitse minun lampaitani" (Joh. 21:15-
17). Vrt. Johannes Khrysostomos, De sacerdotio, II, 2: PG 48,
633; Gregorius Suuri, Reg. Past. Liber, I, c. 5: PL 77, 19 A.

Kolmas luku

- 1 Vrt. 2. Kor. 12:9.
2 Vrt. Pius XI, kiertokirje Ad catholici sacerdotii, 20.12.1935:
AAS 28 (1936), 10.
3 Vrt. Joh. 10:36.
4 Vrt. Luuk. 24:26.
5 Vrt. Ef. 4:13.
6 Vrt. 2. Kor. 3:8-9.
7 Vrt. mm. Pius X, kehotus papistolle Haerent animo, 4.8.1908:
S. Pii X Acta, IV (1908), 237ss.; Pius XI, kiertokirje Ad catholici
sacerdotii, 20.12.1935: AAS 28 (1936), 5s.; Pius XII, apostolinen
kehotuskirje Menti Nostrae, 23.9.1950: AAS 42 (1950), 657ss.;
Johannes XXIII, kiertokirje Sacerdotii Nostri primordia,
1.8.1959: AAS 51 (1959), 545ss.
8 Vrt. Tuomas Akvinolainen, Summa Theol., II-II, q. 188, a. 7.
9 Vrt. Ef. 3:9-10.
10 Vrt. Ap.t. 16:14.
11 Vrt. 2. Kor. 4:7.
12 Vrt. Ef. 3:9.
13 Vrt. Pontificale Romanum, Pappien vihkimisestä.
14 Missale Romanum, rukous uhrilahjojen yli, 9. sunnuntai
helluntain jälkeen.
15 "Mikään messu, vaikka pappi viettäisi sen yksin, ei
kuitenkaan ole yksityinen, vaan se on Kristuksen ja
Kirkon teko. Tämä Kirkko nimittäin viettämässään uhrissa
tahtoo antaa itsensä kaiken käsittävänä uhrina ja käyttää
ristinuhriin ainoan ja loputtoman lunastavan voiman koko
maailman pelastukseksi. Mitään messua, joka vietetään,
ei vietetä vain muutamien harvojen hyväksi, vaan koko
maailman pelastuksen puolesta... Siksi kehotamme isällisesti
ja innokkaasti pappeja, jotka ovat erityinen ilomme ja
kruunumme Herrassa, että he... viettävät messun joka päivä

- arvokkaasti ja hartaasti”: Paavali VI, kiertokirje *Mysterium Fidei*, 3.9.1965: AAS 57 (1965), 761-762. Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, konstituutio *Sacrosanctum Concilium*, 26 ja 27: AAS 56 (1964), 107.
- 16 Vrt. Joh. 10:11.
17 Vrt. 2. Kor. 1:7.
18 Vrt. 2. Kor. 1:4.
19 Vrt. 1. Kor. 10:33.
20 Vrt. Joh. 3:8.
21 Vrt. Joh. 4:34.
22 Vrt. 1. Joh. 3:16.
23 ”Herran lauman ruokkimisen täytyy olla rakkauden palvelusta”: Augustinus, *Tract. in Joh.* 123, 5: PL 35, 1967.
24 Vrt. *Room.* 12:2.
25 Vrt. *Gal.* 2:2.
26 Vrt. 2. Kor. 7: 4.
27 Vrt. Joh. 4:34; 5:30; 6:38.
28 Vrt. *Ap.t.* 13:2.
29 Vrt. *Ef.* 5:10.
30 Vrt. *Ap.t.* 20:22.
31 Vrt. 2. Kor. 12:15.
32 Vrt. *Ef.* 4:11-16.
33 Vrt. *Matt.* 19:12.
34 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Lumen gentium*, 42: AAS 57 (1965), 47-49.
35 Vrt. 1. *Tim.* 3:2-5; *Tit.* 1:6.
36 Vrt. Pius XI, kiertokirje *Ad catholici sacerdotii*, 20.12.1935: AAS 28 (1936), 28.
37 Vrt. *Matt.* 19:12.
38 Vrt. 1. Kor. 7:32-34.
39 Vrt. 2. Kor. 11:2.
40 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Lumen gentium*, 42 ja 44: AAS 57 (1965), 47-49 ja 50-51; dekreetti *Perfectae caritatis*, 12.
41 Vrt. *Luuk.* 20:35-36; Pius XI, kiertokirje *Ad catholici sacerdotii*, 20.12.1935: AAS 28 (1936), 24-28; Pius XII, kiertokirje *Sacra Virginitas*, 25.3.1954: AAS 46 (1954), 169-172.
42 Vrt. *Matt.* 19:11.
43 Vrt. Joh. 17:14-16.
44 Vrt. 1. Kor. 7:31.

- 45 Antiokian kirkolliskokous, can. 25: Mansi 2, 1327-1328;
Decretum Gratiani, c. 23, C. 12, q. 1: ed. Friedberg, I, s. 684-
685.
- 46 Tämä koskee ennen kaikkea oikeuksia ja tottumuksia itäisissä
kirkoissa.
- 47 Pariisin synodi 829, cap. 15: MGH, Legum sectio III,
Concilia, t. 2, s. 622; Trenton kirkolliskokous, istunto XXV,
reformidekreetti, luku 1: Conc. Oec. Decreta, ed. Herder,
Rooma 1962, s. 760-761.
- 48 Vrt. Ps. 62:11 (Vulg. 61).
- 49 Vrt. 2. Kor. 8:9.
- 50 Vrt. Ap.t. 8:18-25.
- 51 Vrt. Fil. 4:12.
- 52 Vrt. Ap.t. 2:42-47.
- 53 Vrt. Luuk. 4:18, 61.
- 54 Vrt. CIC, can. 125ss.
- 55 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dekreetti Perfectae caritatis,
7; dogmaattinen konstituutio Dei Verbum, 21.
- 56 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio
Lumen gentium, 65: AAS 57 (1965), 64-65.
- 57 Pontificale Romanum, Pappien vihkimisestä.
- 58 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio
Dei Verbum, 25.
- 59 Tämä kurssi ei ole sama kuin heti pappisvihkimyksen jälkeen
tarkoitettu sielunhoitokurssi, jota käsittelee dekreetti pappien
koulutuksesta Optatam totius, 22.
- 60 Vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, dekreetti Christus Dominus,
17.
- 61 Vrt. Matt. 10:10; 1. Kor. 9:7; 1. Tim. 5:18.
- 62 Vrt. 2. Kor. 8:14.
- 63 Vrt. Fil. 4:14.

Päätös ja kehotus

- 1 Vrt. Joh. 3:16.
- 2 Vrt. 1. Piet. 2:5.
- 3 Vrt. Ef. 2:22.
- 4 Vrt. Pontificale Romanum, Pappien vihkimisestä.
- 5 Vrt. Ef. 3:9.
- 6 Vrt. Kol. 3:3.